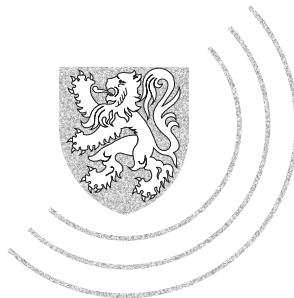

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

21 januari 2004

ONTWERP VAN DECREET

**betreffende de omzetting van de Dienst voor de Scheepvaart in het publiekrechtelijk
vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Scheepvaart**

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	21
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.....	41
Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen.....	47
Advies van de Raad van State	55
Ontwerp van decreet	71

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. ALGEMENE SITUERING – BETER BESTUURLIJK BELEID

1.1. In het regeerakkoord van juli 1999 heeft de Vlaamse regering de beleidsoptie genomen om werk te maken van een grondige bestuurlijke vernieuwing. Als een essentieel onderdeel van het project “Beter Bestuurlijk Beleid” werd de optimalisering van de organisatie en de werking van de Vlaamse administratie in het vooruitzicht gesteld. De Vlaamse administratie wordt thans gevormd door het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, ingedeeld in zeven departementen, de Vlaamse wetenschappelijke instellingen (beide samen gevat onder de benaming “diensten van de Vlaamse regering”) en de Vlaamse openbare instellingen (VOI's).

De Vlaamse regering besloot de essentiële beginse- len inzake bestuurlijk beleid en bestuurlijke orga- nisatie te verankeren in een kaderdecreet (“kader- decreet Bestuurlijk Beleid”).

Dit “kaderdecreet Bestuurlijk Beleid” omvat een uniforme, transparante en coherente structuur, be- grijpelijk voor de burger, binnen dewelke een gron- dige reorganisatie van de diensten en instellingen van de Vlaamse Gemeenschap zal verlopen. Om de dienstverlening te optimaliseren moet het bestuur sneller, soepeler en efficiënter op nieuwe ontwik- kelingen en uitdagingen kunnen inspelen. De be- oogde modernisering moet bovendien resulteren in een overheidsop treden dat toegankelijker, interac- tiever, transparanter en klantgerichter is.

Het nieuwe organisatiemodel gaat uit van het pri- maat van de politiek : het beleid moet voluit door de politiek verantwoordelijken worden bepaald. Samen met de principes van deugdelijk bestuur als uitgangspunt heeft dit een fundamentele en dwin- gende impact op de organisatiestructuur en de taakstelling van de bestuurlijke entiteiten.

De uitwerking van een bestuurlijke vernieuwing in Vlaanderen blijft niet beperkt tot een herstructure- ring van de bestuurlijke organisatie. Naast het or- ganisatorisch bestuurlijk kader (kaderdecreet Be- stuurlijk Beleid) werden ook nieuwe kaderregelin- gen uitgewerkt inzake begroting en boekhouding (“ontwerp van decreet houdende regeling van de

begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof”) en inzake het adviesstelsel (“decreet tot regeling van strategische adviesraden”)¹.

Het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid regelt het ge- neriek bestuurlijk kader en bevat algemene bepa- lingen inzake het Vlaams overheidsapparaat en de onderscheiden vormen van verzelfstandigde agent- schappen. Deze bepalingen zijn automatisch van toepassing voor de agentschappen die – zoals voor- liggend agentschap – beantwoorden aan de criteria van het kaderdecreet. Het is dan ook noodzakelijk om dit decreet samen te lezen met de bepalingen van het kaderdecreet en er wordt daarom in deze algemene situering (deel 1) beknopt ingegaan op een aantal generieke basisprincipes en bouwstenen van het nieuw organisatiemodel.

Voor een omstandige toelichting bij het project Beter Bestuurlijk Beleid wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het kaderdecreet.

De algemene toelichting bij voorliggend decreet komt in deel 2 aan bod.

1.2. De organisatie van de Vlaamse administra- tie wordt geregeld in hoofdstuk II van het kaderde- creet Bestuurlijk Beleid. In uitvoering van het ka- derdecreet wordt het volledige bevoegdheidspak- ket van de Vlaamse overheid opgedeeld in homo- gene beleidsdomeinen.

De Vlaamse regering bepaalt de homogene be- leidsdomeinen, zowel wat het aantal als de inhou- delijke taakstelling betreft. De organisatiestructuur vertrekt van de beleidsbepaling, die per beleidsdo- mein berust bij de bevoegde minister en de rege- ring. De Vlaamse regering zal met ingang van de volgende legislatuur de bevoegdheidsverdeling tus- sen haar leden zodanig regelen dat de één-op-één relatie (die zorgt voor een eenheid van aansturing) daadwerkelijk gerealiseerd wordt.

Elk beleidsdomein krijgt een zelfde basisstructuur. Voor ieder homogeen beleidsdomein wordt een Vlaams ministerie opgericht, bestaande uit een de- partement en desgevallend één of meerdere intern verzelfstandigde agentschappen (IVA) zonder rechtspersoonlijkheid.

¹ Bij het opstellen van de tekst waren deze kaderdecreten nog niet goedgekeurd. Er wordt evenwel met het oog op toekomstig gebruik van uitgegaan dat deze decretale ini- tiatieven tijdig gefinaliseerd worden.

Binnen ieder homogeen beleidsdomein kunnen ook één of meerdere verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid worden opgericht : intern verzelfstandigde agentschappen (zonder raad van bestuur en onder hiërarchisch gezag van de minister) of extern verzelfstandigde agentschappen (functioneren onder een raad van bestuur).

Per homogeen beleidsdomein wordt ten slotte een beleidsraad opgericht. De beleidsraad is het forum waarop het politieke en het administratieve niveau overleg plegen en dat de regering ondersteunt bij de aansturing van het beleidsdomein.

De sectorale invulling van dit nieuwe organisatie-model is momenteel in uitvoering.

1.3. De decreetgever is, krachtens de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, bevoegd het statuut te regelen van de instellingen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest. Het decreet regelt hun oprichting, samenstelling, bevoegdheid, werking en toezicht, en kan aan deze organismen rechtspersoonlijkheid toekennen (artikel 9 van de bijzondere wet). Het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid voorziet in vier generieke agentschapvormen : intern verzelfstandigde agentschappen (IVA), intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, en publiek – of privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen of EVA.

Het kaderdecreet regelt enkele essentiële kenmerken van de onderscheiden vormen van verzelfstandiging, en bevat tevens algemene regels inzake de aansturing en opvolging van de agentschappen², inzake controle, interne audit en toezicht, en inzake de mogelijkheid voor agentschappen om te participeren in andere rechtspersonen.

Zoals hoger werd vermeld zijn deze bepalingen rechtstreeks van toepassing voor de agentschappen die beantwoorden aan de criteria van het kaderdecreet.

De concrete implicaties hiervan worden hierna toegelicht.

² Beheersovereenkomsten voor de IVA en voor de publiekrechtelijk vormgegeven EVA, samenwerkingsovereenkomsten voor de privaatrechtelijk vormgegeven EVA.

1.4. Het nieuwe organisatie-model gaat uit van een duidelijke en consistente taakverdeling tussen de departementen (taakstelling gericht op beleids-ondersteuning) enerzijds en de verzelfstandigde agentschappen (taakstelling gericht op beleidsuitvoering) anderzijds. Deze taakverdeling is gesteund op het primaat van de politiek en deugdelijk bestuur enerzijds en motieven van diverse aard (doelmatigheid, specialisatie, en andere) anderzijds.

Zonder afbreuk te doen aan het onderscheid tussen beleidsondersteuning en beleidsuitvoering wordt tussen beleidsondersteunende en uitvoeringsgerichte entiteiten een gestructureerde samspraak en samenwerking uitgebouwd.

Taken van beleidsuitvoering worden, wanneer aan bepaalde voorwaarden (cf. infra) is voldaan, in beginsel toevertrouwd aan verzelfstandigde agentschappen, vanuit volgende motieven :

- omdat er een eigen cultuur voor de uitvoeringsorganisatie gewenst is, die gericht is op de professionaliteit van de uitvoering ;
- omwille van een verwachting van hogere doelmatigheid en slagvaardigheid, in combinatie met kwaliteit, effectiviteit van de te leveren prestaties ;
- vanuit een deskundigheidsmotief : om de voor de taakuitvoering vereiste deskundigheid beter tot haar recht te laten komen ;
- om activiteiten op de markt te brengen, in een competitieve sfeer ;
- omdat er een grotere afstand tot het beleidscentrum gewenst is en om dicht bij de klant te staan ;
- om in sommige aangelegenheden of taken een gewenste of nodig geachte onafhankelijkheid ten opzichte van de regering tot stand te brengen.

Meerwaarde en efficiëntie, resultaat- en klantgerichtheid zijn dus de doorslaggevende argumenten om tot verzelfstandiging te beslissen.

Overeenkomstig het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid kan slechts tot verzelfstandiging worden overgegaan als cumulatief voldaan is aan volgende voorwaarden :

- zowel de entiteit, als haar uitvoeringsgerichte taken en opdrachten moeten een voldoende kritische massa hebben ;
- de producten en diensten moeten meetbaar zijn ;
- er moet een reële mogelijkheid zijn tot aansturing van doelmatigheid, prestaties en kwaliteit ;
- de beheersovereenkomst en inzonderheid de informatierelatie moeten reëel invulbaar zijn.

1.5. Alle verzelfstandigde agentschappen beschikken over een ruime operationele autonomie. Het primaat van de politiek brengt evenwel mee dat interne verzelfstandiging in beginsel de voorkeur verdient boven externe verzelfstandiging. De regel is immers dat het bestuur wordt gevoerd onder de rechtstreekse en hiërarchische verantwoordelijkheid van de regering en haar leden. De zeggenschap blijft dan bij de politiek gelegitimeerde bestuurders, die door het parlement ter verantwoording kunnen worden geroepen.

Tot de oprichting van verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid kan daarom pas worden overgegaan als hiervoor duidelijke functionele redenen bestaan en er een toegevoegde waarde door gegenereerd wordt.

Het kaderdecreet stelt dan ook een cascadesysteem in van verzelfstandigingvoorwaarden en omvat een bindend afwegingskader, wat maximale garanties geeft dat de verzelfstandiging beantwoordt aan de basisvoorwaarden en dat gekozen wordt voor de optimale organisatievorm.

In het volgende deel wordt concreet aangetoond welke de motieven zijn voor de in casu aangehouden agentschapvorm.

2. ALGEMENE TOELICHTING BIJ HET VOORLIGGENDE ONTWERP VAN DECREET

2.1. Inleiding en historiek.

2.1.1. Het ontwerp van omzettingsdecreet dat U heden wordt voorgelegd, beoogt twee doelstellingen te realiseren.

Vooreerst verleent dit ontwerp, binnen het beleidsdomein Mobiliteit, uitvoering aan de door het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid gestelde richtlijnen

zoals hiervoor werd geschetst en dit voor het *beleidsveld Waterinfrastructuur en Zeewezen*.

2.1.2. Tegelijkertijd wordt met dit ontwerp be tracht om, naar de gebruiker toe, meer duidelijkheid te brengen omtrent de taken en opdrachten die de verschillende operatoren in dit beleidsveld vervullen door zowel materieel-inhoudelijk als territoriaal de opdrachten en bevoegdheden van de organisaties die in het beleidsveld werkzaam zijn beter op elkaar af te stemmen. Meteen wordt ook aandacht geschonken aan het omschrijven van de missie of maatschappelijke opdracht en het maatschappelijk doel van de betrokken organisaties door het dynamisch en duurzaam karakter van de mobiliteitsontwikkeling in het beleidsveld Waterinfrastructuur en Zeewezen te benadrukken. Deze inhoudelijke herstructurering of stroomlijning van het beleidsveld Waterinfrastructuur en Zeewezen heeft het voorwerp uitgemaakt van beslissingen in de schoot van de Vlaamse regering op 8 november 2002.

Eerstdaags zal derhalve nog een ontwerp van decreet aan U worden voorgelegd, met name het ontwerp van decreet betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Waterwegen en Zeekanaal, en houdende wijziging van het decreet van 4 mei 1994 betreffende de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen. De Vlaamse regering werkt tevens een ontwerp van besluit uit houdende oprichting van een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, dat “Agentschap voor Water en Zeewezen” zal worden genoemd.

Beide laatst vermelde Agentschappen zullen, te samen met het departement en het extern verzelfstandigd agentschap “De Scheepvaart”, dat thans ter bespreking voorligt, de te vervullen taken in het beleidsveld Waterinfrastructuur en Zeewezen behartigen. Het ambtsgebied van deze agentschappen zal bij besluit en bijgevoegde plannen van de Vlaamse regering nader worden bepaald.

2.1.3. De door dit ontwerp van besluit en deze twee ontwerpdecreten bestreken gebieden (de maritieme toegang, de kustzone en de binnenwateren) – evenals de drie organisaties die met het beheer ervan zullen worden belast – zijn van fundamentele betekenis voor de gemeenschap en dit zowel op het vlak van de economie, de ecologie, het toerisme als, niet in het minst, op het vlak van een duurzame en dynamische mobiliteitsontwikkeling.

Inzonderheid wat de binnenwaterwegen betreft, moet worden onderstreept dat deze in het Vlaamse Gewest een belangrijk netwerk vormen vanuit verschillende oogpunten. Het is immers opgebouwd rond de natuurlijke waterlopen zodat het een niet te onderschatten waterafvoerende en waterregulerende functie heeft. Het natuurlijke net is door de eeuwen heen onderling verbonden via kunstmatig aangelegde waterwegen en geïncorporeerd in een Europees netwerk van scheepvaartwegen. Uit dien hoofde speelt het een steeds belangrijker rol in het goederenvervoer en de laatste tijd ook in het recreatief gebeuren. Het vervoer te water is van alle modi de meest milieuvriendelijke en dus een middel bij uitstek om een modal shift te realiseren. Het is tot op heden overigens de modus waar de Vlaamse overheid de ruimste bevoegdheid over heeft.

De waterwegen zijn tegelijkertijd ook een niet te onderschatten drager van natuurlijke systemen en verdienen dan ook vanuit deze invalshoek de nodige aandacht. Daarnaast heeft de waterweg nog diverse andere functies die van plaats tot plaats in belang kunnen variëren. In deze optiek is het dan ook aangewezen dat het beheer gebeurt binnen het kader van het Integraal Waterbeheer dat mede tot de taak van het departement en het intern verzelfstandigd agentschap zal worden gerekend. In het beheer van de Vlaamse waterwegen is het in algemene termen dus nodig dat er een nauw verband bestaat tussen de ontwikkeling van de waterwegen en de belendende gebieden.

2.1.4. Tot voor de reorganisatie was het beheer van de bevaarbare waterwegen in Vlaanderen verdeeld over drie instanties.

De *administratie Waterwegen en Zeewezen* beheert een gebied grosso modo gelegen in de provincies Oost- en West- Vlaanderen en ten dele in de provincies Antwerpen en Limburg, met dien verstande dat de terreinen langsheen deze waterwegen in beheer waren gegeven aan de NV Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen (VOI die door dit ontwerp zal worden omgevormd tot het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap “Waterwegen en Zeekanaal”) die er ook het beheer over uitvoert. Daarnaast draagt de administratie Waterwegen en Zeewezen zorg voor de algemene reglementering en het algemeen beleid en staat zij in voor het overleg met betrekking tot het gebruik van de waterweg.

De huidige *NV Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen* (VOI) beheert de waterwegen in de provincie Vlaams-Brabant en ten dele in de provincie Antwerpen. Ze staat in voor het

watergebonden grondbeheer langs de waterwegen in het Vlaamse Gewest, met uitzondering van deze beheerd door de Dienst voor de Scheepvaart en de havenbesturen, en voor de bouw van de laad- en losinstallaties aan deze waterwegen. Daarnaast staat deze VOI in voor het overleg met betrekking tot het gebruik van de waterweg.

De *Dienst voor de Scheepvaart* (VOI), tenslotte, beheert thans het Albertkanaal en de kanalen ten noorden ervan (provincies Antwerpen en Limburg). Ze staat tevens in voor het watergebonden grondbeheer voor de terreinen langsheen de door haar beheerde waterwegen en voor de bouw van de laad- en losinstallaties aldaar.

Daarnaast is nog op te merken dat de administratie Waterwegen en Zeewezen instaat voor het opmaken en opvolgen van de infrastructuurprojecten, dat de onderscheiden operationele entiteiten niettemin voor deze projecten op hun domein of op de gronden onder hun beheer bouwheer zijn, dat de algemene promotie van de binnenvaart gebeurt door de VZW Promotie Binnenvaart Vlaanderen, dat het algemeen beleid en de sturing gebeurt vanuit de regering door de bevoegde minister, enzovoort.

Deze situatie laat weliswaar toe dat het beheer zich aanpast aan de specifieke noden van elke waterweg maar bemoeilijkt een zekere eenheid in aanpak en resultaat. Bovendien is de administratie niet echt gewapend zoals een VOI of, in de toekomst, een verzelfstandigd agentschap om de vereiste commerciële slagkracht te kunnen realiseren in een concurrerende omgeving, zoals het transport.

2.1.5. Een eerste stap tot stroomlijning van de activiteiten wordt gezet door via decreet de bevoegdheidsgebieden van de waterwegbeheerders te wijzigen. Door die wijziging wordt een fusie gerealiseerd van, enerzijds, de NV Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen bevoegd voor het Zeekanaal Brussel-Schelde, het kanaal naar Charleroi en het kanaal Leuven-Dijle met drie afdelingen uit de administratie Waterwegen en Zeewezen, met name deze van de Zeeschelde, de Boven-schelde en de Waterwegen Kust (partieel) en anderzijds de fusie van de Dienst voor de Scheepvaart, bevoegd voor het Albertkanaal en de Kempense kanalen met de afdeling Maas en Albertkanaal van de Administratie Waterwegen en Zeewezen, bevoegd voor de Gemeenschappelijke Maas en de Schelde-Rijnverbinding.

Deze fusies realiseren voor de burger een meer heldere en klantvriendelijke structuur. Verder

brengen zij een schaalvoordeel tot stand welk het mogelijk maakt een aantal functionaliteiten te optimaliseren. Zij dringen tevens de versnippering van het beheer van de waterwegen over meerdere beheerders terug en laten tot slot op het vlak van het personeelsbeheer en -beleid een doelmatiger inzet van de beschikbare en gespecialiseerde mankracht toe.

Anderzijds, is het verantwoord om voor het beheer van de binnenwateren twee agentschappen te handhaven. Vooreerst zijn hiervoor historische gronden aanwezig. Belangrijker is echter het onderscheid naar de aard van de waterwegen. De Scheepvaart beheert in de eerste plaats gegraven waterwegen ; Waterwegen en Zeekanaal (voorheen NV Zeekanaal) in belangrijke mate natuurlijke waterwegen. Deze laatste hebben ongeacht of zij ingezet worden voor een mobiliteitsbeleid hun natuurlijke functie, welke door het ingrijpen van de mens gestuurd wordt. Buiten de drinkwatervoorziening door het Albertkanaal, ontleenden de aangelegde waterwegen slechts hun bestaansreden aan de scheepvaart. Dit onderscheid heeft belangrijke gevolgen naar de wijze waarop de verschillende waterwegnetwerken dienen te worden beheerd. Het heeft eveneens een belangrijke financiële weerslag : de aangelegde waterwegen worden in de eerste plaats gefinancierd in functie van de scheepvaart en de investeringen die daarvoor nodig zijn. De natuurlijke waterwegen dienen, ongeacht de scheepvaart, hoe dan ook gefinancierd te worden voor de regulering van hun natuurlijke functie. Zaak is het die functie efficiënt te integreren met de scheepvaart. Beide netwerken hebben dan ook een geheel andere kosten- baten balans. Tot slot vallen de twee binnenscheepvaartbeheerders samen met de twee voornaamste internationale scheepvaart-assen, namelijk de Oost-Westas via het Albertkanaal en de Noord-Zuidas via het Scheldebekken. Verder kunnen ze ook elk enigszins geassocieerd worden met een natuurlijk waterbekken, namelijk “Waterwegen en Zeekanaal” met de Schelde en De Scheepvaart met de Maas. Beide hebben een belangrijke internationale dimensie en dienen hun rol te spelen in het cruciale Integrale Water Beleid.

2.1.6. De herstructurering wordt thans voortgezet te samen met een heroriëntering van het maatschappelijk doel of de missie waarbij de bijzondere aandacht aantoonbaar wordt gemaakt die heden moet gaan naar de ontwikkeling van een duurzaam en dynamisch beheer evenals het multifunctioneel gebruik van de waterwegen waarbij ook de veiligheid centraal staat.

Tegelijkertijd worden de structuren aangepast waardoor een dynamischere aanpak moet mogelijk worden hetgeen inzonderheid geldt voor de Dienst voor de Scheepvaart. Laatst vermelde dienst zal worden omgezet in een publiekrechtelijk vormgegeven EVA en, zoals de huidige NV Zeekanaal (toekomstige Waterwegen en Zeewezen), zonder afbreuk te doen aan het publiekrechtelijk karakter ervan, qua vorm, op een vennootschapsstructuur worden geschoeid. Deze beide extern verzelfstandigde agentschappen zullen, elk wat hun territoriaal gebied betreft, de commercieel-operationele taken op zich nemen. Hier is een zeer grote interactie met de klant en bijgevolg een meer autonome structuur aangewezen.

Het nog op te richten intern verzelfstandigd agentschap “Agentschap voor Water en Zeewezen” krijgt, gezien zijn meer beleidsmatige taken, de structuur van een IVA zonder rechtspersoonlijkheid.

Wat het maatschappelijke doel (zoals bedoeld in artikel 9 BWHI) en de daarin vervatte taken van De Scheepvaart betreft, kan er op worden gewezen dat deze bij uitstek beleidsuitvoerend zijn. Aan dit maatschappelijk doel ligt een missie ten grondslag : het betreft, zoals dat ook geldt voor Waterwegen en Zeekanaal, het duurzaam en dynamisch beheer als maatschappelijk project, van haar waterwegen en gronden met het oog op het stimuleren van hun multifunctioneel gebruik, inzonderheid het genereren en behouden van watergebonden transport, rekening houdend met alle maatschappelijke actoren, om alzo te beantwoorden aan de vraag en behoeften van elke klant. “De Scheepvaart” zal, met andere woorden, zoals “Waterwegen en Zeekanaal”, instaan voor de uitbouw en het in stand houden van de infrastructuur voor de waterwegen waarvan zij het beheer uitoefent. Het uitvoeren van investeringen is immers essentieel naast het onderhouden, exploiteren en commercialiseren van de waterweg.

2.2. De herstructurering tot De Scheepvaart

2.2.1. De Dienst der Scheepvaart werd oorspronkelijk opgericht bij de wet van 13 augustus 1928. De huidige werking van de Dienst wordt beheerst door de wet van 17 mei 1976 tot oprichting van een Dienst voor de Scheepvaart en een Office de la Navigation. De opdracht van de Dienst voor de Scheepvaart was, zoals hoger gezegd, het onderhoud en de exploitatie van de volgende waterwegen en hun aanhorigheden, met name het Albertkanaal (vanaf de grens tussen de gemeenten

Riemst (Kanne) en Bassenge (Eben-Emael) tot en met het Straatburgdok te Antwerpen), het Kanaal van Briegden naar Neerharen, het Belgische gedeelte van de Zuid-Willemsvaart, het kanaal van Bocholt naar Herentals, het kanaal Dessel-Kwaadmechelen, het Kanaal Dessel-Turnhout-Schoten en het dok van Merksem. Om de opdrachten te kunnen uitvoeren, kreeg de Dienst voor de Scheepvaart het statuut van een pararegionale VOI, type B.

De huidige beheersovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de Dienst voor de Scheepvaart berust op het basisprincipe dat de Dienst belast is met de publieke opdrachten die wettelijk zijn voorzien, en waarvoor het Gewest in ruil een dotatie aan de Dienst toekent.

In het raam van de betrachtingen van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid wordt met dit ontwerp voorgesteld om de Dienst te stroomlijnen, in het licht van het kaderdecreet, tot een publiekrechtelijk vormgegeven EVA in de zin van artikel 13 van het kaderdecreet doch zonder dit kaderdecreet op ieder punt te volgen. Ook dat zal verder worden toegelicht.

Tegelijkertijd wordt De Scheepvaart, qua vorm, in symbiose met Waterwegen en Zeekanaal, een vennootschapsstructuur gegeven zoals verder zal worden toegelicht. Op heden was de Dienst te kwalificeren als een zogenaamde “pararegionale B”. Gezien de missie van De Scheepvaart waarin ook een concurrerend aspect vervat ligt inzake het bewerkstelligen van een modal shift, en de stroomlijning met “Waterwegen en Zeekanaal”, wordt met dit ontwerp voorgesteld om De Scheepvaart aldus te structureren dat alle troeven in handen zijn om aan die uitdaging tegemoet te komen. Zulks veronderstelt te voorzien in de mogelijkheid om ook in (kapitaal)participaties van derden te voorzien, evenals de noodzaak om, wat het dagelijks bestuur betreft, in verregaande autonomie en onafhankelijkheid van de uitvoering te voorzien.

In ieder geval blijft De Scheepvaart essentieel een publiekrechtelijk organisme hetgeen meteen betekent dat dit omzettingsdecreet aan de door artikel 9 BWHI gestelde vereisten moet voldoen, inzonderheid ook wat het overheidstoezicht betreft.

Artikel 13 van het kaderdecreet omschrijft, op algemene wijze, het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap (hierna : EVA) als de in artikel 11 van datzelfde kaderdecreet bedoelde rechtspersonen waarvan de rechtsvorm *niet* in overeenstemming is met de dwingende bepalingen van het private vennootschaps- of verenigingsrecht. Zulke EVA wordt – naar luid van de memorie van toelichting bij artikel 13 – opgericht bij decreet en in het decreet worden de (basis)kenmerken van de publiekrechtelijk vormgegeven EVA vastgelegd. Aldus moet, conform artikel 9 BWHI, het maatschappelijk doel worden bepaald, de opdrachten omschreven, een toezichtregeling uitgewerkt en de samenstelling en werking van de organen geregeld. Zulks betekent uiteraard niet dat, tot in het kleinste detail, de werkingsregels van de publiekrechtelijk vormgegeven EVA moeten worden uitgewerkt in het decreet zelf.

2.2.2. Zoals in de toelichting bij artikel 13 van het kaderdecreet terecht wordt gesteld, kan de decreetgever ook gebruik maken van de techniek van verwijzing naar bestaande regelgeving.

Zo kan voor de samenstelling en werking van de organen worden verwezen naar hetzij de wet van 21 maart 1991 houdende hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, het private verenigingsrecht of de vennootschapswetgeving.

Zo kan voor de samenstelling en werking van de organen worden verwezen naar hetzij de wet van 21 maart 1991 houdende hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, het private verenigingsrecht of de vennootschapswetgeving.

Hierna zal blijken dat, onverminderd het publiekrechtelijk karakter ervan, De Scheepvaart, wat organisatie- en werkingsstructuur betreft, de vorm aanneemt van een naamloze vennootschap. Door het essentieel publiekrechtelijk karakter ervan te benadrukken wordt, gezien de betekenis van artikel 13 van het kaderdecreet, meteen aangegeven dat De Scheepvaart door dit decreet afwijkt van een aantal dwingende bepalingen van het vennootschapsrecht. De vennootschapsvorm doet geen afbreuk aan het gegeven dat het essentieel om een *publiekrechtelijk organisme* gaat.

De gekozen structuur wordt verantwoordt om bedrijfseconomische redenen en redenen van toegankelijkheid van andere publieke overheden en, op termijn ook derden, in de organisatie, te meer, omdat de gekozen organisatiestructuur in het verleden wat de NV Zeekanaal betreft, zijn nut, doelmatigheid en efficiëntie heeft bewezen. Er zijn dan ook voldoende redenen om deze organisatiestructuur aan te wenden ; zeker in de vervoerssector waar de vennootschapsvorm zowel in binnen- als buitenland gebruikelijk is. Het is dan ook een getoetste rechtsvorm om aan een vervoersonderneming gestalte te geven waardoor deze vertrouwen in het economisch leven uitstraalt. Bovendien, de privaatrechtelijke verbanden zijn duidelijk aanwezig in het uitvoeren van de opdrachten, inzonderheid inzake het bewerkstelligen van een modal shift naar de scheepvaart. Op die wijze wordt ook, om redenen van herkenbaarheid aan De Scheep-

vaart en Waterwegen en Zeekanaal eenzelfde organisatiestructuur toegekend.

Opdat aan derden duidelijkheid wordt verschaft omtrent het essentieel publiekrechtelijk karakter van de organisatie De Scheepvaart, hetgeen afwijkingen van dwingende bepalingen van het vennootschapsrecht impliceert, wordt – conform de Leidraad bij het kaderdecreet – voorgesteld om in de benaming of firmanaam van het agentschap zelf niet te verwijzen naar de term “naamloze vennootschap” of “NV”.

2.2.3. De (basis)kenmerken en regels die De Scheepvaart beheersen worden vastgesteld in dit decreet. Het statuut of de rechtspositie van De Scheepvaart wordt, in die volgorde, bepaald door dit (omzettings)decreet, door het kaderdecreet en door de statuten van De Scheepvaart. Voor al hetgeen daarin niet is bepaald, wordt, bij wijze van suppletief recht, verwezen naar de bepalingen betreffende de naamloze vennootschappen in het Wetboek van Vennootschappen.

Het voorgaande betekent ook dat dit decreet, als *lex specialis*, in de mate dat het op sommige punten afwijkt van het kaderdecreet, voorrang heeft op het kaderdecreet.

Er werd tevens voor geopteerd het rechtsinstrument van de statuten te behouden. Immers het is aangewezen om zeer concrete werkingsregels zoals, bijvoorbeeld, de wijze van oproeping tot de algemene vergadering, de te respecteren termijnen, enzovoort op te nemen in de statuten en niet in een decreet. Gezien de vennootschapsstructuur en de participatie van andere aandeelhouders dan het Vlaamse Gewest is het rechtsinstrument van de statuten ook het meest aangepast aan die realiteit. Wel is het zo dat in de statuten *niet* kan worden afgeweken van de dwingende bepalingen van het vennootschapsrecht behoudens wanneer het nadere statutaire uitwerkingen betreft van een afwijking die reeds werd toegestaan door dit (wijzigings)decreet of door het kaderdecreet.

2.2.4. Opdat, conform de toelichting bij het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid, beleidsuitvoerende taken zouden kunnen worden ondergebracht in een extern verzelfstandigd agentschap, moet worden aangetoond dat het agentschap voldoet aan de voorwaarden voor externe verzelfstandiging. Daartoe moet worden aangetoond dat het agentschap zal worden belast met een voldoende massa uitvoeringstaken, meetbaarheid van de door het agentschap te leveren producten of diensten, een reële mogelijkheid tot aansturing van het agentschap op

grond van doelmatigheid, prestaties en kwaliteit en dat een reëel invulbare informatierelatie (met het oog op toezicht en controle) kan worden gerealiseerd. Met het oog op de verantwoording van de “externalisering” van het agentschap – ook op dit vlak betreft het een bestending van wat reeds is – is vereist dat wordt aangetoond dat het voordelig is om aan het betrokken agentschap autonomie en onafhankelijkheid te verlenen en/of dat wordt voorzien in de mogelijkheid van een structurele medezeggenschap van of een financiële participatie van een andere overheid of andere personen.

2.2.5. Er kan geen twijfel over bestaan dat deze voorwaarden vervuld zijn in hoofde van “De Scheepvaart”.

Vooreerst is vereist dat een voldoende kritische massa aanwezig is. Het volstaat reeds daarvoor te verwijzen naar de missie van De Scheepvaart waaruit voldoende blijkt dat het gaat om operationele bedrijfsvoering, te weten het beheer en de exploitatie van de infrastructuur van de waterwegen en hun aanhorigheden en de langs de waterwegen gelegen gronden, evenals het garanderen ter zake van specifieke dienstverlening. Het volstaat tevens te verwijzen naar de jaarverslagen van de huidige Dienst voor de Scheepvaart om aan te tonen dat de organisatie is belast met een voldoende massa uitvoeringstaken. Zo bedroeg de omzet in 2002 voor investeringen ruim 40 miljoen Euro en voor de exploitatie ruim 31 miljoen Euro. Het aantal personeelsleden op 31 december 2002 bedroeg 520. De trafiek beliep in 2002 37.786.004 ton, met een stijging van de vervoerde tonnage van ruim 60% en van 88% in tonkilometer in de laatste tien jaar. Uit al het voorgaande blijkt dat De Scheepvaart wel degelijk voldoet aan de vereisten met het oog op verzelfstandiging.

Bovendien is de organisatie reeds sedert 1999 gebonden door een beheersovereenkomst waarin de duidelijke en concreet te realiseren doelstellingen en resultaten worden uitgetekend ter realisatie van het mission statement. Deze instrumenten en documenten geven meteen aan dat ook wordt tegemoet gekomen – en ook in de verdere toekomst blijvend zal worden tegemoet gekomen – aan de vereiste doelmatigheidseisen, responsabilisering en rapportering.

Door de aard van de opdracht, een snelle en klantvriendelijke dienstverlening waarvoor doelmatige en commerciële slagkracht is vereist, wordt ook voldaan aan de vraag om aan te tonen dat autonomie en onafhankelijkheid in hoofde van de organisatie is vereist. Een strategisch haalbare bedrijfsvi-

sie moet op onafhankelijk wijze kunnen worden ontwikkeld en de gedelegeerd bestuurder, daarin bijgestaan door de algemeen directeur, zal onder het toezicht van de raad van bestuur instaan voor de realisatie van de door de raad van bestuur, ter uitvoering van de missie, ontwikkelde opties, dit alles uiteraard in congruentie met het regeringsbeleid.

Trafiek en projecten zullen het voorwerp uitmaken van een beheersovereenkomst. Deze – opgesteld als gevolg van de beleidsvoorbereiding – impliceert vanuit het beleid periodieke aansturing van output, zowel kwalitatief als kwantitatief en monitoring van het resultaat. Aldus kan het agentschap aangestuurd worden op doelmatigheid, prestaties en kwaliteit. Zulks is des te meer het geval daar de raad van bestuur, welke in de meerderheid is samengesteld uit vertegenwoordigers van het gewest, alle belangrijke beslissingen van het agentschap neemt, beslissingen die daarvoor reeds de toets van de interne begrotingsopvolging hebben doorstaan, die bovendien onder de controlebevoegdheid vallen van de gewestcommissaris. Budgettair, naar wettigheid en doelmatigheid, is er het advies van de Inspectie van Financiën of in de toekomst een controller, vereist. Tot slot blijft het algemeen administratief toezicht van toepassing.

Het beheer in de ruime zin van waterwegen en hun aanhorigheden en het daarmee verbonden grondbeheer, zijn fysisch en in de tijd stabiele elementen. In functie hiervan heeft De Scheepvaart een “mission statement” opgesteld, welke hoger werd uiteengezet. Deze missie wordt gekoppeld aan een set van strategische en operationele doelstellingen. De jaarverslagen welke zullen worden overgemaakt aan de algemene vergadering, het jaarlijks ondernemingsplan dat wordt goedgekeurd door de raad van bestuur en overgemaakt aan de bevoegde minister, budgethouderschap, interne auditing en een project van integrale kwaliteitszorg moeten concrete en betrouwbare opvolgingsindicatoren garanderen. Deze transparante en volgens gangbare standaarden opgemaakte sets van data, zullen toegepast worden en leveren aldus een periodieke en in de tijd evalueerbare stroom van informatie welke een reëel invulbare informatierelatie tussen het agentschap en het beleid mogelijk maakt.

Zoals hoger reeds aangeraakt handelt het op te richten agentschap, in zijn taken van beleidsuitvoering, met externe privé-partners. Een van het gewest onderscheiden publieke rechtspersoon, gebaseerd op een commercieel model, garandeert optimaal de meest toegevoegde waarde om de nodige commerciële slagkracht te realiseren met betrek-

king tot het handelen met deze privé-partners. De vennootschapsstructuur faciliteert contacten, akkoorden en samenwerkingsverbanden, onder andere onder de vorm van strategische participaties. Hij is het meest klantvriendelijk en het meest klantgericht. Hij verschaft het meest doeltreffend juridische duidelijkheid aan privé-partners, als zijnde een door hen gekend en vertrouwd model.

Fiscaal bestaat zijn toegevoegde waarde uit de aftrekbaarheid van de BTW, een financieel voor het gewest zeer belangrijk gegeven. Budgettair laat de afzonderlijke rechtsvorm een afgesplitst budget toe, noodzakelijkheid voor de projectgebonden taken van beleidsuitvoering. Een belangrijke meerwaarde wordt ten slotte gevonden in de mogelijkheid om projecten van publiek-private samenwerking uit te voeren.

De Scheepvaart verdient autonomie en onafhankelijkheid. Tot nog toe heeft het huidige agentschap, onder zijn vroegere benaming Dienst voor de Scheepvaart, voor de toevertrouwde taken de specifieke knowhow en expertise opgebouwd en is bijgevolg het best geplaatst om onafhankelijk, maar geresponsabiliseerd te oordelen. Naar de klant toe dient er principieel te worden afgezien van directe interferentie in het proces van het nemen en uitvoeren van beslissingen. Alleen zo wordt een vermenging van “commercieel” en “ambtelijk” optreden vermeden. Deze vermenging zou nefast zijn voor de duidelijkheid die de klant eist met betrekking tot wie hij handelt en de wijze waarop de samenwerking wordt uitgevoerd. Deze scheiding komt overigens tegemoet aan de vereiste van de Europese transparantierichtlijn die een onderscheid tussen het gebruik van al dan niet commerciële overheidsmiddelen oplegt.

Tot slot bevordert het agentschap de model shift naar het water en stimuleert hij het bi- en trimodaal transport. Hij levert aldus aan vervoerders een keuzemogelijkheid die slechts aantrekkelijk kan zijn indien hij zich hierin commercieel kan opstellen. Gelet op de rol van vervoer over het water in het kader van het Mobiliteitsbeleid, is er dus een duidelijk maatschappelijk belang om marktconform te kunnen optreden

2.2.6. Als bestuurlijke entiteit opereert het agentschap niet op een eiland, maar kan het een partnership uitbouwen met ander publiekrechtelijke rechtspersonen en, naar aanleiding van een eventuele kapitaalverhoging, eventueel met derden.

De partnerships hebben als belangrijke meerwaarde het vergroten van het maatschappelijk draagvlak van het agentschap, de uniforme behandeling van de klant en de bewerkstelling van een meer geïntegreerd en actief beleid dat veel verder reikt dan de “klassieke” opdracht van een waterwegbeheerder, namelijk de uitbouw van het multifunctionele gebruik van de waterweg. Er is met andere woorden duidelijk geopteerd voor een kapitaal- en aandeelhouderstructuur doch met dien verstande dat het Vlaamse Gewest op elk ogenblik zijn dominerende invloed moet behouden in de bestuursorganen van De Scheepvaart. Het Vlaamse Gewest zal, in eerste instantie, fungeren als enige aandeelhouder. De mogelijkheid staat wel open voor andere publiekrechtelijke rechtspersonen die omwille van inhoudelijke of territoriale redenen wensen te participeren aan de werking van De Scheepvaart om in het kapitaal te participeren. Hetzelfde geldt voor de private sector in de mate dat daardoor een meerwaarde voor de onderneming kan worden gecreëerd.

Financieel maken deze partnerships gemengde projecten mogelijk, gefinancierd op eigen begrotingsposten, evenals het bekomen van Europese subsidies. De financiële draagwijdte voor de beleidsuitvoering wordt hierdoor verruimd.

2.2.7. In dat verband is nog te wijzen, in het kader van een partnerschap, op de rol van de Algemene Vergadering van de Aandeelhouders (hierna : AV).

Bij de totstandkoming van dit wijzigingsontwerp is inderdaad aandacht besteed, enerzijds, aan de rol van de AV in een vennootschap doch rekening houdende in casu met het publiekrechtelijk karakter ervan en, anderzijds, de doelstelling van de Vlaamse regering om, in het kader van het primaat van de politiek, een sturende rol te vervullen ten aanzien van een publiekrechtelijk vormgegeven EVA.

Wat De Scheepvaart betreft, wordt – onverminderd het primaat van de politiek en de aan de regering toekomende rol – in de vennootschapstructuur de rol welke aan de AV als vennootschapsorgaan toekomt, erkend en, zoveel als mogelijk, gerespecteerd. Hierbij wordt, anders gezegd, het bestaan en de rol van de AV verzoend met de aansturing van de (raad van bestuur van de) EVA door de Vlaamse regering.

Niettemin zijn er zijn wel degelijk een aantal redenen aan te halen die resoluut pleiten voor het be-

houd van de AV als het forum bij uitstek van de aandeelhouders.

Vooreerst is er op te wijzen dat het moeilijk denkbaar, minstens niet aangewezen is om in een NV-structuur, zelfs wanneer die publiekrechtelijk is, geen algemene vergadering te voorzien. De AV is immers – benevens andere bestuursorganen (Raad van bestuur en eventueel afgevaardigde(n) tot het dagelijks bestuur en, sedert kort, in voorkomend geval, ook het Directiecomité) – nog steeds een wezenlijk orgaan van de vennootschap.

Toch kan – wat het private vennootschapsrecht betreft – niet worden ontkend dat zich de voorbije decennia een erosie heeft afgetekend van het belang van de AV als vennootschapsorgaan. Eén en ander is overigens door de (vennootschap)wetgever zowel erkend en als gevolg daarvan ook aangewakkerd. Aldus immers is, bijvoorbeeld, bij de implementatie van de eerste richtlijn in het Belgische recht door de wet van 6 maart 1973 de regel van artikel 522, § 1 W.Venn. (oud artikel 54 Venn.W.) ingevoerd. Voormelde bepaling bevestigt de zogenaamde *volheid van bevoegdheid van de raad van bestuur* als volgt : “*De raad van bestuur is bevoegd om alle handelingen te verrichten die nodig of dienstig zijn tot verwezenlijking van het doel van de vennootschap, behoudens die waarvoor volgens de wet alleen de algemene vergadering bevoegd is*”.

Zulks betekent, omgekeerd, dat tengevolge van die bepaling de AV nog enkel over zogenaamde toegewezen bevoegdheden beschikt. Zulks gebeurde niettegenstaande de (vanuit wetgevingstechnisch oogpunt onterecht) niet afgeschafte – doch als “*lex anterior*” langs de kant gezette – bepaling van artikel 531 W.Venn. (“*de algemene vergadering heeft de meest uitgebreide bevoegdheid om de handelingen die de vennootschap aangaat, te verrichten of te bekrachtigen*”).

Deze, krachtens het huidig privaats vennootschapsrecht aan de raad van bestuur toekomende, volheid van bevoegdheid kan daarenboven binnen een publiekrechtelijk vormgegeven EVA nog worden versterkt door bepaalde expliciet op te sommen bevoegdheden uitdrukkelijk toe te wijzen aan de regering of het parlement (zoals in casu : bijvoorbeeld de ontbinding, de formulering van het maatschappelijk doel, enzovoort) voor te behouden.

Indien de AV op die wijze aan belang inboet, dan blijft nog steeds vast te stellen dat de bevoegdheden die de AV, naar privaats recht, middels uitdrukkelijke wettelijke toewijzing heeft behouden

niet onbelangrijk zijn, zoals onder meer de benoeming en het ontslag van de bestuurders, de wijziging van de statuten, enzovoort. Weliswaar is het nu zo dat voor een aantal van deze bevoegdheden het kaderdecreet deze, wat de publiekrechtelijk vormgegeven EVA betreft, bij algemene regel voorbehoudt niet aan de AV maar rechtstreeks aan de Vlaamse regering (zoals de benoeming van de bestuurders).

Het voorgaande doet er echter niet aan af dat de rol van de AV hoe dan ook essentieel blijft. Het is immers een wezenlijk forum en, voor die aandeelhouders die niet (individueel) in de raad van bestuur zijn "vertegenwoordigd", zelfs het *énige forum*, om over de werking van de vennootschap geïnformeerd en gehoord te worden. De *aandeelhouders, elk individueel beschouwd (en dus niet louter collectief of per categorie zoals in de raad van bestuur)*, kunnen ter AV immers aan de beraadslaging deelnemen (op grond van informatie die hen krachtens de wet tijdig dient te worden ter beschikking gesteld). Bovendien beschikken ze ter AV over een vraagrecht ten aanzien van de bestuurders en de commissaris (artikel 540 W.Venn.). Tenslotte, bestaat er naar vennootschapsrecht de mogelijkheid om de bevoegdheden van de AV statutair uit te breiden (bijvoorbeeld door te voorzien dat de raad van bestuur voor bepaalde beslissingen de voorafgaande goedkeuring van de AV behoeft, enzovoort).

2.2.8. Tenslotte staat De Scheepvaart onder de determinerende invloed van het Vlaamse Gewest. Het algemeen administratief toezicht uit te oefenen door de gewestcommissaris blijft – bij wijze van overgangsmaatregel – gehandhaafd. Tevens worden het overwicht van het gewest in het aandeelhouderschap en de hoofdzakelijke financiering van de taken van beleidsuitvoering door het gewest, bestendigd. De meerderheid van de afgevaardigden in de raad van bestuur zijn vertegenwoordigers van het Vlaamse gewest. De samenstelling van de raad van bestuur wordt voorts in die zin aangepast dat een evenwichtige mix gevonden wordt tussen de diverse te bestrijken domeinen en tussen de verschillende aandeelhouders. De vertegenwoordiging van het Vlaamse Gewest behoudt, zoals gezegd, steeds de meerderheid in de raad van bestuur. Tenslotte is, op basis van wederkerigheid, in de aanwezigheid voorzien van een vertegenwoordiging van "Waterwegen en Zeekanaal" en van het (nog bij besluit op te richten) "Agentschap voor Water en Zeewezen".

Dit, dames en heren, is de draagwijdte van het ontwerp dat U vandaag wordt voorgelegd.

3. ARTIKELSGEWIJZE COMMENTAAR

Artikel 1

Krachtens artikel 39 van de Grondwet en artikel 6, par. 1, X, 2° en 3° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, gewijzigd bij wet van 8 augustus 1988 tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, werd de bevoegdheid over de waterwegen en de havens, met hun aanhoorigheden overgedragen aan de gewesten.

Krachtens artikel 6, par. 1, X, 2°bis, van dezelfde wet werd het juridisch stelsel van de land- en waterwegen, welke ook de beheerder ervan zij, overgedragen aan de gewesten, met uitzondering van de spoorwegen beheerd door de Nationale Maatschappij van de Belgische Spoorwegen.

Krachtens artikel 6, par. 1, X, 5°, 6° en 9° werden respectievelijk de dijken, de veerdiensten en de loodsdiens ten en de bebakeningsdiens ten van en naar de havens overgedragen.

Dit decreet handelt over deze gewestbevoegdheden.

Artikel 2

Dit artikel strekt ertoe een aantal in het decreet gehanteerde begrippen te omschrijven.

Huidig decreet voorziet in het licht van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid in de omzetting van de Dienst voor de Scheepvaart tot De Scheepvaart en beoogt ondubbelzinnig tot de kwalificatie van het organisme als een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap in de zin van artikel 13 van dat kaderdecreet. Vermits dit decreet op bepaalde plaatsen naar het kaderdecreet verwijst, is het aangewezen dit laatste decreet te definiëren (zie 1°). Tevens wordt om dezelfde reden onder 2° naar het Wetboek van Vennootschappen verwezen.

Wanneer dit decreet naar het kaderdecreet en/of naar het Wetboek van Vennootschappen verwijst, verwijst het ook impliciet naar alle latere wijzigingen welke in die regelingen werden en zullen worden aangebracht.

Onder 3° wordt De Scheepvaart uitdrukkelijk aangeduid als een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap. Op het statuut en de rechtsvorm van de organisatie wordt verder ingegaan.

Vervolgens worden vier nieuwe definities ingevoerd.

Teneinde de bevoegdheids- en activiteits sfeer van De Scheepvaart preciezer af te bakenen, wordt onder 4° en 5° een nieuw begrip geïntroduceerd. De “watergebonden gronden” zijn de gronden die aan De Scheepvaart in eigendom toebehoren of waarop zij enig ander zakelijk recht heeft, zoals een erfpacht- of een opstalrecht. Ook gronden die aan De Scheepvaart in concessie, in beheer of in huur worden gegeven vallen onder de definitie van watergebonden gronden. Het “watergebonden gebied” is het geheel van de aan de bevaarbare waterwegen gelegen gronden omvattende zowel de watergebonden gronden als de gronden die De Scheepvaart noch in eigendom heeft, noch haar in concessie of huur werden gegeven of waarop zij noch erfpacht, noch opstal, noch enig ander zakelijk recht uitoefent. Het watergebonden gebied wordt in een besluit van de Vlaamse regering nader omschreven.

Dit decreet verwijst op bepaalde plaatsen naar “Waterwegen en Zeekanaal” die de tweede entiteit is door middel waarvan het beheer van de binnenwaterwegen wordt georganiseerd. Vermits die entiteit bij afzonderlijk decreet wordt omgezet in een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, afgekort “W&Z” genoemd, is het aangewezen één en ander in de definities van dit decreet te verduidelijken (zie 6°).

Artikel 3

De VOI “Dienst voor de Scheepvaart” (op heden een pararegionale van het type B) zal worden omgezet, om redenen zoals hiervoor reeds is toegevoegd, en zulks overeenkomstig de voorwaarden en modaliteiten van dit ontwerp van decreet, in een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap met als benaming “De Scheepvaart”. Zulks houdt in dat De Scheepvaart, zoals de Dienst voor de Scheepvaart, blijft bekleed in continuïteit, dat wil zeggen zonder onderbreking, met een van het Vlaamse Gewest onderscheiden rechtspersoonlijkheid.

De begeleiding en operationele concretisering van deze omzetting wordt toevertrouwd aan de raad van bestuur van de Dienst voor de Scheepvaart met dien verstande dat de omzetting moet geschieden (gebonden bevoegdheid) binnen een termijn van drie maanden vanaf de bekendmaking van dit decreet. Deze termijn kan door de Vlaamse regering met maximum zes maanden worden verlengd. Het toevertrouwen van de operationele uitvoering van de omzetting aan de raad van bestuur van de Dienst voor de Scheepvaart maakt het mogelijk dat de nodige maatregelen worden genomen op het vlak van de waardering van activa en passiva. Zulke waardering is vereist met het oog op het opmaken van de staat van activa en passiva en waarin het kapitaal van De Scheepvaart na de omzetting wordt aangegeven met inbegrip van de inbreng door het Vlaamse Gewest gerealiseerd naar aanleiding van de eerdere fusieoperatie als vervat in de minidcreten. Deze waardering beoogt vervolgens dat, in ruil voor de totale inbreng, door de raad van bestuur, bij de omzetting, de aandelen in kapitaal in hun integraliteit op naam van het Vlaamse Gewest worden toegekend (cf. de artikelen 9 en 10 van dit ontwerp).

In eerste instantie, derhalve, zal het Vlaamse Gewest alle aandelen bezitten. Nadien echter, kunnen andere aandeelhouders, publiekrechtelijke dan wel privaatrechtelijke, tot de aandelenstructuur toetreden.

De aldus opgemaakte en gewaardeerde staat van activa en passiva wordt te samen met een verslag opgesteld door een erkend bedrijfsrevisor, evenals met de statuten van De Scheepvaart waarin de nadere werkingsregels worden geformuleerd binnen het raam van dit ontwerp, het kaderdecreet en het Wetboek van Vennootschappen (meer bepaald de bepalingen betreffende de NV) aan de Vlaamse regering ter goedkeuring voorgelegd en zulks vooraf aan de door de raad van bestuur van de Dienst voor de Scheepvaart te realiseren omzetting.

Er is tenslotte te vermelden dat de artikelen 783 en 784, derde lid van het Wetboek van Vennootschappen van overeenkomstige toepassing zijn op deze omzetting met dien verstande dat in de authentieke akte de goedkeuring door de Vlaamse regering wordt vermeld.

Artikel 4

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 5

Zoals in de algemene bespreking reeds ruim aan bod is gekomen, wordt het decretaal verankerde maatschappelijk doel en de daaraan ten grondslag liggende missie van De Scheepvaart inhoudelijk bijgestuurd. Tevens wordt het werkgebied van de entiteit verruimd.

De Scheepvaart zal instaan voor het beheren en exploiteren van de waterwegen, infrastructuur en gronden gelegen langs de waterwegen, die niet zijn toevertrouwd aan het beheer van de andere op het domein werkzame publieke operatoren, te weten “Waterwegen en Zeekanaal”, enerzijds, en de havenbedrijven, respectievelijk het nog bij besluit op te richten “Agentschap voor Water en Zeewezen” dat optreedt voor het Vlaamse Gewest anderzijds. De precieze afbakening van de beheersbevoegdheden *ratione loci* zal gebeuren in een besluit van de Vlaamse regering waarbij de (geografische) plannen zullen worden gevoegd.

In paragraaf 1, tweede lid, van artikel 5 wordt vervolgens nader verduidelijkt wat onder het begrip “beheren” in de zin van artikel 5, § 1, moet worden begrepen.

Tevens wordt, in paragraaf 2, bij wijze van nadere concretisering van het ruime begrip “beheren” een opsomming verleend van enige taken die onder dat beheer ressorteren zonder dat deze opsomming limitatief of beperkend is te interpreteren.

In diezelfde tweede paragraaf worden tevens een aantal taken opgesomd die door De Scheepvaart in ieder geval moeten worden gerealiseerd en zulks op continue basis omdat deze essentieel en onmisbaar worden geacht voor de exploitatie van de waterweg. Al wordt in het kaderdecreet hiervan geen gewag gemaakt, dan kunnen deze laatste categorie van opdrachten worden aangezien als taken van openbare dienst in de klassieke bestuursrechtelijke betekenis van het woord waarbij meteen de aandacht wordt gevestigd op de klassieke beginselen die deze categorie van overheidstaken beheersen (de beginselen van de veranderlijkheid, de continuïteit en van de benuttingsgelijkheid). De concrete verwachtingen welke de oprichtende overheid, het Vlaamse Gewest, ten aanzien van deze realisatie van deze taken van De Scheepvaart verwacht zullen in ieder geval in de beheersovereenkomst worden geëxpliciteerd, evenals de middelen die daartegenover staan en aan De Scheepvaart zullen worden toegekend. De beheersovereenkomst zal worden opgesteld overeenkomstig de ar-

tikelen 14, 15 en 16 van het kaderdecreet Beter Bestuurlijk Beleid.

Paragraaf 3 betreft bijzondere aan De Scheepvaart toe te wijzen opdrachten in het kader van het uitvoeren van samenwerkingsakkoorden.

In paragraaf 4, tenslotte, wordt verduidelijkt dat aan het aldus geformuleerde maatschappelijk doel van De Scheepvaart een missie ten grondslag ligt, met name in te staan voor het duurzaam, integraal en dynamisch beheren, hetgeen o.m. inhoudt het onderhouden, exploiteren, commercialiseren en investeren, *als maatschappelijk project*, van de waterwegen en de gronden met het oog op het stimuleren van hun multifunctioneel gebruik. Dit houdt o.m. in het genereren en behouden van watergebonden transport, het verzekeren van de veiligheid, het ontwikkelen van recreatie op en langs de waterwegen, het inpassen van de waterweg in de ontwikkeling van natuur, landschap, het uitbouwen van waterfronten, het zuinig beheer van het water, en dergelijke meer, rekening houdende met alle maatschappelijke actoren.

In dit verband is op te merken dat het begrip “maatschappelijk project” als gehanteerd in het voorgestelde artikel geen vrijblijvend begrip is doch wel een norm met een juridische draagwijdte. De inhoud en draagwijdte van dit maatschappelijk project en de verwachtingen van het Vlaams Gewest inzake de door het agentschap te bereiken resultaten met het oog op de uitvoering van het mobiliteitsbeleid dat de politieke overheid in dat verband voert met het oog op de behartiging van het algemeen belang, zullen nader worden geconcretiseerd in de beheersovereenkomst. De beheersovereenkomst is in dat verband te beschouwen als een wezenlijk instrument. De inhoud ervan kan ertoe leiden dat niet alle activiteiten van De Scheepvaart rendabel zullen kunnen zijn. De Scheepvaart zal immers taken van algemeen economisch belang moeten behartigen die niet noodzakelijk (alle) kunnen worden geëxploiteerd op marktconforme wijze en waarvan het financieel resultaat beperkt of negatief zal blijken hetgeen dan is te verklaren door de missie van het Agentschap inzake het bevorderen van een duurzaam en dynamisch mobiliteitsbeleid.

Artikelen 6 en 7

Zoals reeds het geval is voor Waterwegen en Zeekanaal, wordt aan De Scheepvaart voor de gronden die het in eigendom verwerft, de bevoegdheid

verleend om domeingoederen binnen de grenzen van zijn territoriale bevoegdheid te affecteren of te desaffecteren. De Scheepvaart kan aldus op autonome wijze instaan voor een doelmatig en efficiënt beheer.

Deze vrije beheersbevoegdheid wordt om dezelfde redenen toegekend op het vlak van de beslissingsbevoegdheid inzake verwerving, aanwending en vervreemding van zakelijke rechten op die goederen, alsook over de uitvoering van dergelijke beslissingen en hun financiering steeds met inachtneming uiteraard van de algemeen geldende wettelijke bepalingen ter zake.

Artikel 8

Op of met betrekking tot de domeingronden die het Vlaamse Gewest toebehoren kan De Scheepvaart, onder de voorwaarden bepaald door de Vlaamse regering, concessies, huur of andere rechten zoals erfpacht – en opstalrechten, bekomen. Hetgeen deze goederen voortbrengen tijdens de duur van de aldus verleende rechten, komt De Scheepvaart toe. Deze afwijkingen op de gemeenschappelijke regelen van de natrekking ten behoeve van dit publiekrechtelijk organisme, worden verantwoord teneinde een noodzakelijk efficiënte commercialisatie van de goederen waarover De Scheepvaart het beheer uitoefent, te garanderen. Eenzelfde regeling geldt overigens reeds voor Waterwegen en Zeekanaal.

Artikel 9

Behoudens de verwijzing naar de analogie met “Waterwegen en Zeekanaal” vergt dit artikel geen commentaar.

Artikel 10 tot en met 16

Deze artikelen beogen een recht van voorkoop in hoofde van De Scheepvaart te vestigen op de gronden van het watergebonden gebied. Dit voorkooprecht wordt verleend opdat een coherent en doelmatig beheer in het watergebonden gebied zou kunnen worden gevoerd met de oog op de uitbouw van het multifunctioneel gebruik van die goederen en inzonderheid het bevorderen van het watergebonden transport.

De inrichting van dit voorkooprecht is geheel geïnspireerd op de artikelen 85 en volgende van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode, evenals op artikel 56, § 2, van de wet van 22 juli 1970 op de ruilverkaveling van landeigendommen uit kracht van de wet.

Dit recht van voorkoop stelt het agentschap in staat, zonder tot onteigening te moeten overgaan, die gronden te verwerven welke dienstig zijn voor de verwezenlijking van haar maatschappelijk doel. Het betreft hier een bijkomende mogelijkheid gericht op een langere termijn-denken. De gronden waarop het recht van toepassing is, staan, naar analogie met de Vlaamse wooncode, in verband tot het doel van het Agentschap. Deze wijze van libelleren maakt het mogelijk om soepel in te spelen op de mogelijkheden om het grondbeleid via een aankooppolitiek te ontwikkelen. Uiteraard zal De Scheepvaart, in voorkomend geval, concreet motiveren waarom deze of gene grond onder toepassing valt van het voorkooprecht.

Het recht van voorkoop geldt niet als het goed wordt verkocht aan de echtgenoot, de samenwonende partner, de afstammelingen of geadopteerde kinderen van de (mede-) eigenaar of aan de afstammelingen of geadopteerde kinderen van de echtgenoot of de samenwonende partner van de (mede-)eigenaar. Dit recht geldt evenmin als het goed wordt verkocht aan de mede-eigenaar of aan de echtgenoten of de samenwonende partners van voormelde afstammelingen of geadopteerde kinderen. Bijkomende voorwaarde opdat het recht van voorkoop niet zou gelden is dat al deze personen het goed moeten kopen voor eigen rekening. Het recht van voorkoop herleeft echter wanneer de voormelde personen het goed opnieuw verkopen, op voorwaarde dat ze het goed verkopen aan een derde, die niet in één van voorgaande categorieën personen is onder te brengen.

Dit voorkooprecht kan geen afbreuk doen aan andere reeds bij wet of decreet ingestelde voorkooprechten die steeds voorrang hebben.

De procedures en termijnen welke moeten worden nageleefd bij de uitoefening van het recht van voorkoop houden rekening met de richtlijnen van de Kenniscel Wetsmatiging en is zodanig opgevat dat het door dit decreet ingevoerde recht van voorkoop probleemloos kan worden ingevoegd in een groter, uniform geheel. Er wordt op die wijze rekening mee gehouden dat de in Vlaanderen in het algemeen belang bij decreet ingerichte rechten van voorkoop in hoofde van sommige publiekrechtelijke diensten of verenigingen beheersmatig zouden

worden gecentraliseerd bij één door de Vlaamse overheid aangeduide dienst of instelling.

Artikel 17

Dit artikel behoeft geen commentaar. Het herinnert aan datgene dat in het kaderdecreet is bepaald en voorziet in dit domein van de mobiliteit in alle gevallen in een machtiging door de Vlaamse regering.

Artikelen 18 en 19

De vaststelling door de Vlaamse regering, op voorstel van de raad van bestuur van De Scheepvaart, van de voorwaarden van politionele aard onder dewelke van het domein gebruik kan worden gemaakt, is uiteraard vereist in de mate dat het domein ter beschikking van gebruikers wordt gesteld.

Artikel 20

Dit artikel betreft de “bestaande gelden” die hun rechtsgrond in andere bepalingen vinden.

Artikel 21

Zoals reeds thans voor “Waterwegen en Zeekanaal” geldt, wordt ook aan De Scheepvaart bij decreet de bevoegdheid verleend om dadingen te treffen; zulks teneinde De Scheepvaart toe te laten eventuele geschillen met haven- of waterweggebruikers, of met haar medecontractanten zonodig in der minne, snel en zonder voor de instelling schadelijke publiciteit, te beslechten. Met het uitdrukkelijk toekennen van de mogelijkheid tot het sluiten van overeenkomsten tot arbitrage worden de mogelijkheden tot alternatieve geschillenbeslechting verruimd.

Tevens wordt, rekening houdende met hetgeen is bepaald in artikel 1676 van het Gerechtelijk Wetboek en analoog aan hetgeen door de federale wetgever is voorzien, wat de federale overheidsbedrijven betreft, in artikel 14 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, dient De Scheepvaart, rekening houdende met de sector waarbinnen zij actief is (vervoerssector, meer specifiek

haven- en scheepvaartactiviteiten) ook de bevoegdheid te hebben om overeenkomsten tot arbitrage af te sluiten en zulks in alle aangelegenheden en dus niet alleen bij geschillen die hun oorsprong vinden in een contractuele relatie. Een dergelijke overeenkomst tot arbitrage kan echter pas worden gesloten met natuurlijke personen nadat het geschil is gerezen. Ook deze bepaling is volstrekt analoog aan artikel 14 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven en kan aldus steun vinden in de jurisprudentie van het Arbitragehof betreffende de bevoegdheid van de gemeenschappen en gewesten wanneer zij een publiekrechtelijke instelling oprichten ex artikel 9 BWHI.

Artikel 22

In de algemene bespreking is reeds toegelicht waarom voor dit statuut geopteerd is. Uit artikel 6 blijkt met name dat De Scheepvaart wordt beheerst door dit decreet geldend als “lex specialis”, het kaderdecreet in de mate dat het verenigbaar is met dit instellingsspecifieke decreet en de statuten van De Scheepvaart. Wat de statuten betreft is nog te wijzen op hetgeen hoger is gesteld bij de algemene toelichting.

De bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen blijven – suppletief – als vangnet fungeren voor alles wat niet door dit decreet, het kaderdecreet en de statuten wordt geregeld. Dat vangnet als regelensysteem is, bij gebrek aan volwaardig omvattend alternatief uitermate nuttig gelet op de aandeelhouderstructuur van De Scheepvaart. Het laat toe te vermijden dat in de statuten lange en complexe regelingen zijn te treffen. De terugval op het Wetboek van Vennootschappen, waarvan de bepalingen het voorwerp hebben uitgemaakt en blijven uitmaken van een zeer uitvoerige rechtsleer en rechtspraak, komt ongetwijfeld ook de rechtszekerheid ten goede.

Om elk misverstand te vermijden is het aangewezen, gelet op de aan De Scheepvaart toebedeelde opdracht en om elk misverstand te vermijden, dat de toepassing van de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord en de faillissementswet van 8 augustus 1997 uitdrukkelijk wordt uitgesloten. Hetzelfde geldt voor de rechtsregels die betrekking hebben op een algemene toestand van samenloop van de schuldeisers (bijvoorbeeld in geval van vereffening van de vennootschap).

Artikel 23

Gezien de decretaal verankerde missie en opdracht van De Scheepvaart wordt uitdrukkelijk verduidelijkt dat De Scheepvaart, die een publiekrechtelijke instelling is en onverminderd het commercieel karakter van sommige van zijn handelingen, niet de hoedanigheid van koopman heeft in de zin van artikel 1 van het wetboek van koophandel.

Deze bepaling moet worden gelezen, met het oog op rechtszekerheid, in het licht van artikel 10 van dit ontwerp dat ertoe strekt, zoals gebruikelijk is, voor publiekrechtelijke instellingen met een commerciële of industriële activiteit, de normatieve regeling inzake het faillissement en het gerechtelijk akkoord uit te sluiten. Overeenkomstig de jurisprudentie van het Arbitragehof in zijn arrest nr. 105/2000 van 25 oktober 2000 kunnen de gewesten in het kader van hun bevoegdheid ex artikel 9 BWHI die bepalingen aanduiden in de federale wetgeving die onverenigbaar zijn te achten met het publiekrechtelijk statuut van de organisatie waaraan zij vorm geven.

Eenzelfde bepaling geldt voor Waterwegen en Zee-kanaal.

Artikel 24

Het ontworpen artikel 24 moet worden gezien in het licht van de decretale opdracht van De Scheepvaart en in samenhang met de artikelen 22 en 23. Ingeval van ontbinding zal het Vlaams Parlement worden gevat met het oog op een beslissing van de allocatie van zowel de missie, de opdrachten, taken en middelen van De Scheepvaart betreft.

Artikel 25

Er wordt verwezen naar de algemene bespreking en de commentaar verleend bij artikel 3.

Artikel 26

Dit artikel voorziet uitdrukkelijk in de mogelijkheid van kapitaalsverhoging waardoor een eventuele latere inbreng door het Vlaamse Gewest kan worden gerealiseerd.

Hoewel reeds eerder expliciet werd gesteld dat het Wetboek van Vennootschappen suppletief van toepassing is, is het in casu toch wel nuttig om te benadrukken dat de artikelen 558, 588 en 602 van het Wetboek van Vennootschappen ook van toepassing zijn op deze inbreng in natura.

Artikelen 27, 28 en 29

Het ontworpen artikel 27 beoogt de realisatie van een eventueel intreden van andere aandeelhouders in de rechtspersoon De Scheepvaart.

Zulke operatie kan evenwel, *in een eerste fase*, slechts geschieden met de actieve participatie van de Vlaamse regering doordat het Vlaamse Gewest bij de omzetting alle aandelen verwerft. Wanneer het Vlaamse Gewest aandelen overdraagt, bepaalt de Vlaamse regering de voorwaarden van een eventuele overdracht. Zulke overdracht van aandelen kan slechts worden gerealiseerd ten gunste van andere door de Vlaamse regering aangewezen publiekrechtelijke rechtspersonen onder de door haar te bepalen voorwaarden. Bij decreet wordt zulke overdracht begrensd doordat wordt verankerd dat het Vlaamse Gewest rechtstreeks steeds méér dan 75% in het maatschappelijk kapitaal dient te bezitten waardoor meteen wordt gegarandeerd dat De Scheepvaart blijft voortbestaan als een extern verzelfstandigd agentschap in de zin van artikel 11 van het kaderdecreet doordat het Vlaamse Gewest een dominerende invloed in de organisatie behoudt.

Wanneer een publieke aandeelhouder, andere dan het Vlaamse Gewest, aandelen overdraagt, geniet het Vlaamse Gewest een voorkeurrecht. De gebeurlijke miskennis van een aandeelhouder van zulk voorkeurrecht kan er in ieder geval niet toe leiden dat het Vlaamse Gewest niet langer rechtstreeks meer dan 75% van het kapitaal zou bezitten.

Ook, *in een tweede en verdere fase*, ook wat een eventuele kapitaalsverhoging betreft, is in ieder geval de goedkeuring van de Vlaamse regering vereist. Bovendien wordt bij kapitaalsverhoging door inschrijving in geld gegarandeerd dat de aandelen eerst worden aangeboden aan het Vlaamse Gewest, vervolgens aan de andere deelnemende publieke rechtspersonen en, tenslotte, aan derden. Ook hier blijft de regel gelden én bij decreet verankerd dat het Vlaamse Gewest in ieder geval rechtstreeks meer dan 75% van het maatschappelijk kapitaal bezit.

Artikelen 30 en 31

Deze artikelen vergen geen bijzondere commentaar.

Artikelen 32 en 33

De volheid van bevoegdheid ligt bij de raad van bestuur dat optreedt als bestuurscollege.

In dit verband wordt tevens verwezen naar de algemene bespreking.

Het aantal leden van de raad van bestuur wordt bepaald op een vast minimum en maximum aantal met dien verstande dat het aantal steeds onpaar moet zijn. De bestuursleden, behoudens de onafhankelijke bestuurders, worden benoemd door de Vlaamse regering overeenkomstig de bepalingen van het kaderdecreet doch met dien verstande dat bij dit decreet wordt bepaald dat, op basis van wederkerigheid, onder de door de Vlaamse regering aangewezen bestuurders steeds twee bestuurders worden aangeduid die tegelijk lid zijn van de raad van bestuur van het extern verzelfstandigd agentschap “Waterwegen en Zeekanaal” waaronder de gedelegeerd bestuurder van dit agentschap. Bovendien, zal, eveneens op basis van wederkerigheid, in de raad van bestuur een ambtenaar van het beleidsdomein waartoe De Scheepvaart behoort, worden aangeduid. De kruisdeelnames van deze agentschappen via de deelname door de leidend ambtenaar resp. de gedelegeerd bestuurders wordt essentieel geacht gezien de aaneensluitende en complementaire opdrachten van deze agentschappen hetzij inhoudelijk, hetzij geografisch, hetgeen de coördinatie van hun acties ten goede zal komen.

De Vlaamse regering duidt, onder de leden van de raad van bestuur, een voorzitter en een ondervoorzitter aan.

Bovendien wordt in paragraaf 2 van artikel 33, naast de in artikel 18 van het kaderdecreet voorziene mogelijkheid om onafhankelijk bestuurders te coöpteren, in de verplichting voorzien om onafhankelijke bestuurders aan te duiden vanaf het ogenblik dat er meerdere aandeelhoudersgroepen zijn en zulks zonder het maximum van dertien te overschrijden. Deze verplichting strekt ertoe het vertrouwen van de andere aandeelhouders in de raad van bestuur nog te optimaliseren gezien het gegeven dat de regering de bestuurders aanstelt en niet de vergadering van de aandeelhouders. Uiteraard doet die verplichting geen afbreuk aan het statuut

van de onafhankelijke bestuurders die ook ten opzichte van die andere aandeelhouders onafhankelijk moeten zijn.

Zoals dat het geval is bij Waterwegen en Zeekanaal, wordt in paragraaf 3 van het ontworpen artikel voorzien in een machtiging aan de Vlaamse regering om de mogelijkheid te creëren om in de raad van bestuur zo nodig waarnemers aan te duiden met raadgevende stem.

Artikel 34

Dit artikel verwijst naar artikel 20 van het kaderdecreet en voorziet bijkomend ook in hoofdelijke aansprakelijkheid ingeval van overtreding van de statuten van De Scheepvaart.

Artikel 35

Naast de onverenigbaarheden voorzien in het kaderdecreet wordt expliciet voorzien in nog een aantal bijkomende onverenigbaarheden.

Concreet betekent dit dat, naast de onverenigbaarheden voorzien in het kaderdecreet (lid van in het kaderdecreet opgesomde parlementen, het ambt van minister, staatssecretaris en hun kabinetsleden, het ambt van personeelslid van het EVA, de gedelegeerd bestuurder en de algemeen directeur in voorkomend geval uitgezonderd), nog volgende onverenigbaarheden gelden voor Waterwegen en Zeekanaal : lid van de Europese Commissie, lid van de rechterlijke macht, staatsraad of assessor in de Raad van State, lid van het auditoraat van de Raad van State, rechter of referendaris in het Arbitragehof, de commissaris revisor.

Deze onverenigbaarheden doen geen afbreuk aan hetgeen is gesteld in artikel 33, § 1, van dit ontwerp, te weten het daarin bedoelde lid van rechtswege, evenals de twee bestuurders van Waterwegen en Zeekanaal waaronder de gedelegeerd bestuurder. De redenen hiervoor werden vermeld onder de toelichting bij artikel 33.

Artikel 36

Zoals reeds is gesteld in de algemene toelichting, is er voor geopteerd het rechtsinstrument van de statuten te behouden. Immers het is aangewezen

meer concrete werkingsregels (zoals, bijvoorbeeld, de wijze van oproeping tot de algemene vergadering) op te nemen in de statuten en niet in een decreet. Wel is het zo dat in de statuten niet kan worden afgeweken van de dwingende bepalingen van het vennootschapsrecht behoudens wanneer het nadere statutaire uitwerkingen betreft van een afwijking die werden voorzien door dit decreet of door het kaderdecreet.

Artikel 37

Deze bepaling verwijst naar het model van artikel 22, § 1, 1°, van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid. Deze bepaling is tevens mede geïnspireerd op de artikelen 17 en 18 van het decreet van 31 juli 1990 tot oprichting van de Vlaamse Vervoermaatschappij een adequaat en beproefd model in wat het dagelijks bestuur van de instelling betreft.

Het dagelijks bestuur alsook de vertegenwoordiging in dat kader wordt opgedragen aan één verantwoordelijke, te weten de gedelegeerd bestuurder die wordt benoemd door de Vlaamse regering. De gedelegeerd bestuurder is volwaardig lid van de raad van bestuur.

Op die wijze wordt het primaat van de politiek verzekerd. Bovendien kan de regering op algemene wijze bij besluit betreffende de uitoefening van het mandaat van leidend ambtenaar een regeling uitwerken waarbij, bijvoorbeeld naar aanleiding van de jaarlijkse en einde-mandaatevaluatie een beroep kan worden gedaan op externe expertise.

Op voordracht van de raad van bestuur benoemt en ontslaat de Vlaamse regering ook een algemeen directeur (de zogenaamde *chief operational officer* of COO en rechterhand van de gedelegeerd bestuurder). De algemeen directeur is geen stemgerechtigd lid van de raad van bestuur maar neemt aan de vergaderingen deel. Hij vervangt de gedelegeerd bestuurder bij diens afwezigheid. Bovendien kan de gedelegeerd bestuurder met voorafgaande machtiging door de raad van bestuur aan de algemeen directeur, of aan andere personeelsleden die hij aanwijst, bepaalde van zijn bevoegdheden – herroepbaar *ad nutum* – delegeren.

Artikel 38

Dit artikel vereist geen commentaar.

Artikel 39 tot en met 44

Deze artikelen behoeven geen commentaar.

Artikel 45

Dit artikel beoogt een aangepaste overheidscontrole in te voeren, gegeven het publiekrechtelijk karakter van De Scheepvaart.

Hiermee wordt dan ook tegemoet gekomen aan het toezichtvereiste op publiekrechtelijk vormgegeven organismen zoals is bepaald in artikel 9 BWHI. Het algemeen administratief toezicht (schorsing en vernietiging) zoals dat thans bestaat wordt (voorlopig) behouden. Weliswaar wordt dit toezicht, rekening houdende met de invoering van het juridisch instrument van de beheersovereenkomst op een modernere leest geschoeid hetgeen inhoudt dat toetsing van de beslissingen van De Scheepvaart aan het algemeen belang als zodanig wordt geschrapt. Wel zal strijdigheid met de beheersovereenkomst – naast het klassieke wettigheidstoezicht – aanleiding kunnen geven tot schorsing en vernietiging.

Bovendien, de rechtsfiguur van de gewestcommissaris heeft in het verleden zijn nut in de werking van de organisatie ten volle bewezen. Niet alleen is de gewestcommissaris diegene die – als *ultimum remedium* – het toezichtmechanisme doelmatig kan hanteren maar bovenal is hij een bemiddelingsfiguur tussen, enerzijds, het extern verzelfstandigd agentschap en anderzijds de Vlaamse regering waarlangs, wederzijds, inzichten en visies kunnen worden vertolkt met het oog op een optimale verstandhouding hetgeen ongetwijfeld bijdraagt tot de verwezenlijking van de maatschappelijke opdracht die aan De Scheepvaart is toebedeeld en zulks ter realisatie van het regeringsbeleid.

Naar aanleiding van het decreet van [...] houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof (het zogenaamde comptabiliteitsdecreet) zal de wenselijkheid van deze toezichtsregeling opnieuw worden geëvalueerd en zal het lot van deze toezichtsregeling worden bepaald.

Artikelen 46 tot en met 49

Deze artikelen vereisen geen commentaar.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

*De Vlaamse minister van Mobiliteit,
Openbare Werken en Energie,*

Gilbert BOSSUYT

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

betreffende de omzetting van de Dienst voor de Scheepvaart in het publiekrechtelijk vormgegeven extern
verzelfstandigde agentschap De Scheepvaart

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° het kaderdecreet : het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003 met inbegrip van de bepalingen die de bepalingen van dit decreet zullen wijzigen, vervangen of opheffen ;
- 2° het Wetboek van Vennootschappen : het Wetboek van Vennootschappen ;
- 3° De Scheepvaart : het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap, bedoeld in artikel 3, § 1 ;
- 4° watergebonden gronden : gronden die aan De Scheepvaart in eigendom toebehoren, waarop De Scheepvaart een erfpacht-, opstal- of enig ander zakelijk recht heeft of die aan De Scheepvaart in concessie, in beheer of in huur worden gegeven ;
- 5° watergebonden gebied : het geheel van de gronden die aan de bevaarbare waterwegen liggen, zowel de watergebonden gronden als de gronden die noch in eigendom zijn De Scheepvaart, noch in concessie of huur aan De Scheepvaart werden gegeven, en waarop De Scheepvaart noch erfpacht-, opstal- of enig ander zakelijk recht uitoefent. Het watergebonden gebied wordt door de Vlaamse regering in een besluit nader omschreven ;

- 6° het Agentschap voor Water en Zeewezen : het agentschap, opgericht bij artikel XXX van het besluit van de Vlaamse regering van XXX tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Agentschap voor Water en Zeewezen ;
- 7° Waterwegen en Zeekanaal : het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap Waterwegen en Zeekanaal, naamloze vennootschap van publiek recht, bedoeld in artikel 3 van het decreet van 4 mei 1994 betreffende de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen ;
- 8° het comptabiliteitsdecreet : het decreet houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de controle inzake subsidies en de controle van het Rekenhof van (datum).

HOOFDSTUK II

Omzetting in een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap

Artikel 3

§ 1. De openbare instelling met rechtspersoonlijkheid “Dienst der Scheepvaart”, bedoeld in artikel 1 van de wet van 17 mei 1976 tot oprichting van de Dienst voor de Scheepvaart en een “Office de la Navigation”, zal volgens de bepalingen van dit decreet worden omgezet in een in artikel 13 van het kaderdecreet bedoeld publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, naamloze vennootschap van publiek recht, met als benaming “De Scheepvaart”. Het betreft een orgaan met een van het Vlaamse Gewest onderscheiden rechtspersoonlijkheid.

De omzetting, bedoeld in het eerste lid, gebeurt zonder enige onderbreking van de continuïteit van de rechtspersoonlijkheid.

De raad van bestuur van de Dienst voor de Scheepvaart beslist bij gewone meerderheid binnen een termijn van drie maanden vanaf de bekendmaking van dit decreet tot de in dit artikel bedoelde omzetting. Die termijn kan door de Vlaamse regering met maximaal zes maanden worden verlengd.

De hiervoor bedoelde beslissing wordt genomen op basis van :

- 1° een opgemaakte staat van activa en passiva, die niet meer dan drie maanden voordien is opgesteld en waarin het kapitaal na de omzetting wordt aangegeven. Het bedrag van het kapitaal mag niet hoger zijn dan het nettoactief dat uit voornoemde staat blijkt. Onder netto-actief moet worden verstaan : het totaalbedrag van de activa zoals dat blijkt uit de balans, verminderd met de voorzieningen en schulden ;
- 2° een verslag, opgesteld door een bedrijfsrevisor, aangewezen door de raad van bestuur waarin verslag over de staat van activa en passiva wordt uitgebracht en waarin inzonderheid wordt vermeld of daarin het nettoactief van de Dienst voor de Scheepvaart volledig, getrouw en juist is weergegeven, dan wel of er enige overwaardering van het nettoactief heeft plaatsgehad.

De raad van bestuur stelt voor de regering een toelichtende nota op.

§ 2. De raad van bestuur van de Dienst voor de Scheepvaart stelt tegelijkertijd de eerste statuten van De Scheepvaart vast. De statuten worden, tezamen met de staat van activa en passiva, alsmede met het verslag van de bedrijfsrevisor, vooraf door de Vlaamse regering goedgekeurd.

Latere statutenwijzigingen kunnen gebeuren conform de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen, toepasselijk op de naamloze vennootschap.

Artikel 783 en 784 van het Wetboek van Vennootschappen, zijn van overeenkomstige toepassing op de omzetting, met dien verstande dat in de authentieke akte de goedkeuring door de Vlaamse regering wordt vermeld.

Artikel 4

De Vlaamse regering bepaalt tot welk beleidsdomein De Scheepvaart behoort.

HOOFDSTUK III

Doel, missie, taken en bevoegdheden van De Scheepvaart

AFDELING I

Doel, missie en taken

Artikel 5

§ 1. De Scheepvaart heeft als doel het beheren en exploiteren van de waterwegen, de infrastructuur en de gronden die gelegen zijn langs de waterwegen binnen de grenzen van het Vlaamse Gewest, met uitzondering van de waterwegen en hun infrastructuur die worden beheerd door Waterwegen en Zeekanaal, het Agentschap voor Water en Zeewezen of door een havenbedrijf. De hiervoor bedoelde waterwegen worden nader aangewezen in een besluit van de Vlaamse regering en in de bijgevoegde plannen.

Het beheren, bedoeld in het eerste lid, houdt onder meer in dat De Scheepvaart de waterwegen, infrastructuur en gronden, bedoeld in het eerste lid, verwerft, onderhoudt, exploiteert én commercialiseert.

De Scheepvaart kan in het algemeen alle activiteiten verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks kunnen bijdragen tot de verwezenlijking van zijn maatschappelijk doel.

§ 2. Onder het doel, bepaald in § 1, worden onder meer volgende taken en activiteiten begrepen :

- 1° de aankoop respectievelijk verkoop van gronden in het Vlaamse Gewest die nodig, respectievelijk niet nodig zijn voor de infrastructuur, het bedienen en exploiteren van de waterwegen en de waterbeheersing ;
- 2° het huren of verhuren, het in concessie nemen of geven van de watergebonden gronden en het vestigen van rechten op of met betrekking tot watergebonden gronden ;
- 3° het bouwrijp maken van watergebonden gronden ;
- 4° het uitoefenen van handelsactiviteiten, inclusief het opzetten van samenwerkingsverbanden, ongeacht de vorm, met andere natuurlijke personen of rechtspersonen met betrekking tot de watergebonden gronden en de daarop voorkomende infrastructuur ;
- 5° het voeren van een specifiek op watergebonden bedrijvigheden en op watergebonden overslag gericht industrialisatiebeleid ;
- 6° het creëren van nieuwe, watergebonden bedrijfszones.

Bovendien is De Scheepvaart in ieder geval belast met de volgende taken :

- 1° het regelen van de vaart en het stilliggen van de vaartuigen binnen de grenzen van de voorschriften die van kracht zijn ;
- 2° het bouwen, vernieuwen, onderhouden, herstellen, bedienen en uitrusten van de sluizen, bruggen en stuwen ;
- 3° het aanleggen, verbeteren, inrichten en outillieren van laad- en loskaaien, alsmede het regelen van het gebruik daarvan ;
- 4° de bouw, het onderhoud, de inrichting en de voorziening van oevers, kaaien en jaagpaden ;
- 5° de nodige baggerwerkzaamheden voor de instandhouding van de diepten ;
- 6° het organiseren van de sleep- en loodsdienst ;
- 7° het beheer van de bij De Scheepvaart horende goederen, bestemd voor de binnenvaart, het onderhoud en de exploitatie van de beplantingen ;
- 8° het op peil houden van de waterwegen en het beheer van de bevoeiingen, overeenkomstig de voorschriften van de bevoegde overheid ;
- 9° alle andere soortgelijke werkzaamheden die aan De Scheepvaart worden opgedragen door de Vlaamse regering bij de in artikel 40 bedoelde beheersovereenkomst.

§ 3. De Vlaamse regering kan aan De Scheepvaart de uitvoering opdragen van de samenwerkingsakkoorden die overeenkomstig artikel 92bis, § 2, a en b, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen worden gesloten met betrekking tot de door De Scheepvaart beheerde waterwegen en havens.

§ 4. Aan het doel, bedoeld in § 1 tot en met § 3, ligt als missie ten grondslag dat De Scheepvaart verantwoordelijk is voor het duurzaam en dynamisch beheren. Dat houdt onder meer in het onderhouden, exploiteren, commercialiseren en investeren als maatschappelijk project, van de waterwegen en de gronden met het oog op het stimuleren van hun multifunctioneel gebruik, inzonderheid het genereren en behouden van watergebonden transport en het verzekeren van de veiligheid, rekening houdend met alle maatschappelijke actoren om zo te beantwoorden aan de vraag en de behoeften van elke klant.

AFDELING II

Bevoegdheden

ONDERAFDELING I

Domeinbeheer

Artikel 6

De Scheepvaart kan de domeingoederen binnen de grenzen van zijn territoriale bevoegdheid affecteren en desaffecteren.

Artikel 7

De Scheepvaart beslist vrij, binnen de grenzen van zijn maatschappelijk doel, over de verwerving, de aanwending en de vervreemding van lichamelijke en onlichamelijke goederen, over de vestiging of de opheffing van zakelijke rechten op die goederen, alsook over de uitvoering van dergelijke beslissingen en over hun financiering.

Artikel 8

De Scheepvaart kan, onder de door de Vlaamse regering te bepalen voorwaarden, concessies, huur of andere rechten, zoals erfpacht- en opstalrechten verkrijgen op of met betrekking tot domeingronden die het Vlaamse Gewest toebehoren.

In afwijking van artikel 546, 547 en 551 tot 564 van het Burgerlijk Wetboek en behoudens andersluidende overeenkomst met het Vlaamse Gewest, komt het eigendomsrecht van alles wat de in dit artikel bedoelde goederen voortbrengen en van alles wat er, door toedoen van wie dan ook natuurlijk of kunstmatig als bijzaak mee wordt verenigd, voor de duur van de concessie- of huurovereenkomst toe aan De Scheepvaart.

ONDERAFDELING II

Onteigening

Artikel 9

Daartoe gemachtigd door de Vlaamse regering, kan De Scheepvaart overeenkomstig de reglementering betreffende de onteigening ten algemenen nutte in eigen naam en voor eigen rekening onroerende goederen onteigenen die voor de verwezenlijking van zijn maatschappelijk doel nodig zijn.

ONDERAFDELING III

Recht van voorkoop

Artikel 10

§ 1. De Scheepvaart geniet een recht van voorkoop op de gronden die volgens hun bestemming dienstig kunnen zijn voor de verwezenlijking van het maatschappelijk doel van de vennootschap.

§ 2. Het recht van voorkoop, bedoeld in § 1, geldt niet in geval van verkoop van het goed aan de volgende personen :

- 1° de echtgenoot, de samenwonende partner, de afstammelingen of geadopteerde kinderen van de eigenaar ;
- 2° de afstammelingen of geadopteerde kinderen van de echtgenoot van de eigenaar ;
- 3° de mede-eigenaar ;
- 4° de echtgenoot, de samenwonende partner, de afstammelingen of geadopteerde kinderen van de mede-eigenaar ;

5° de afstammelingen of geadopteerde kinderen van de echtgenoot van de mede-eigenaar ;

6° de echtgenoten van voormelde afstammelingen of geadopteerde kinderen.

§ 3. Het recht van voorkoop geldt evenmin als de personen, bedoeld in § 2, 1°, kopen voor eigen rekening en als het goed niet opnieuw verkocht wordt binnen een termijn van twee jaar.

§ 4. Het goed kan alleen worden verkocht nadat de verkoper aan De Scheepvaart de gelegenheid heeft gegeven om het recht van voorkoop uit te oefenen. Naargelang het gaat om een verkoop uit de hand of een openbare verkoop wordt gehandeld overeenkomstig artikel 11 respectievelijk artikel 12.

Artikel 11

§ 1. Bij verkoop uit de hand geeft de instrumenterende ambtenaar De Scheepvaart, om die toe te laten zijn recht op voorkoop uit te oefenen, kennis van de inhoud van de akte die is opgesteld onder de opschortende voorwaarde van niet-uitoefenen van het recht van voorkoop, waarbij enkel de identiteit van de koper opengelaten wordt.

De kennisgeving geldt als aanbod van verkoop.

De Scheepvaart beschikt over een termijn van twee maanden na de kennisgeving om zijn recht van voorkoop uit te oefenen. De Scheepvaart stelt de instrumenterende ambtenaar in kennis van de uitoefening van het recht van voorkoop.

Artikel 12

Bij openbare verkoop stelt de instrumenterende ambtenaar De Scheepvaart ten minste één maand vooraf in kennis van :

1° plaats, dag en uur van de verkoop ;

2° de identificatie van het goed ;

3° de eigendoms- en gebruikstoestand van het goed.

Als de verkoop wordt gehouden zonder voorbehoud van eventuele uitoefening van het recht van hoger bod, vraagt de instrumenterende ambtenaar bij het einde van de opbieding en vóór de toewijzing, in het openbaar aan De Scheepvaart of hij het recht van voorkoop wil uitoefenen tegen het laatste bod. In geval van weigering, afwezigheid of stilzwijgen van De Scheepvaart wordt de verkoop voortgezet.

Als de verkoop wordt gehouden onder voorbehoud van eventuele uitoefening van het recht van hoger bod, onthoudt de instrumenterende ambtenaar zich ervan aan De Scheepvaart te vragen of hij het recht van voorkoop wil uitoefenen.

Als er een hoger bod is stelt de instrumenterende ambtenaar De Scheepvaart in kennis van het hoger bod. Bij herverkoop ten gevolge van de uitoefening van het recht van hoger bod, stelt de instrumenterende ambtenaar De Scheepvaart ten minste één maand vooraf in kennis van plaats, dag en uur van verkoop. De instrumenterende ambtenaar vraagt bij het einde van de opbiedingen en voor de toewijzing, in het openbaar, aan De Scheepvaart of hij het recht van voorkoop wil uitoefenen tegen de laatst geboden prijs. Bij weigering of afwezigheid of stilzwijgen van De Scheepvaart, wordt de verkoop voortgezet.

Als er geen hoger bod wordt gedaan of als de instrumenterende ambtenaar het hogere bod niet aanneemt, stelt de instrumenterende ambtenaar De Scheepvaart in kennis van het laatste bod en vraagt hij of De

Scheepvaart het recht van voorkoop wil uitoefenen. Als De Scheepvaart binnen een termijn van 15 dagen na de kennisgeving de instrumenterende ambtenaar niet in kennis heeft gesteld van zijn instemming, is de toewijzing definitief.

Artikel 13

De instrumenterende ambtenaar, voor wie een authentieke akte wordt verleden van een verkoop waarop een recht van voorkoop, als bedoeld in artikel 10, van toepassing is, moet binnen één maand na de registratie ervan De Scheepvaart in kennis stellen van de prijs en de voorwaarden van de verkoop.

Artikel 14

§ 1. In geval van verkoop met miskenning van het recht van voorkoop van De Scheepvaart heeft De Scheepvaart het recht, om in de plaats gesteld te worden van de koper, of om van de verkoper een schadevergoeding te eisen ten bedrage van 20 percent van de verkoopprijs.

De vordering tot naasting en indeplaatsstelling en de vordering tot schadeloosstelling verjaren, bij openbare verkoop en bij verkoop uit de hand na verloop van zes maanden, te rekenen van de kennisgeving van deze verkoop aan De Scheepvaart, overeenkomstig artikel 13, als een dergelijke kennisgeving heeft plaatsgehad, of na verloop van twee jaar na de overschrijving van de akte van verkoop.

§ 2. De vordering tot indeplaatsstelling moet gelijktijdig tegen de verkoper en de eerste koper worden ingesteld en de eis is pas ontvankelijk na inschrijving op de kant van de overschrijving van de betwiste akte en in voorkomend geval op de kant van de overschrijving van de laatst overgeschreven titel.

De indeplaatsgestelde betaalt aan de koper de prijs terug die de koper heeft betaald, alsmede de kosten van de akte. Hij is slechts gehouden tot de verplichtingen die voor de koper voortvloeien uit de authentieke akte van verkoop en tot de lasten waarin de koper heeft toegestemd, voor zover die lasten zijn ingeschreven of overgeschreven voor de inschrijving van zijn eis.

Als de rechter de vordering tot indeplaatsstelling inwilligt, verwijst hij de partijen voor het verlijden van de akte naar de door hen gekozen instrumenterende ambtenaar of naar een ambtshalve aangewezen instrumenterende ambtenaar, indien partijen het niet eens zijn over de keuze. De kosten van de akte zijn voor rekening van de in de plaatsgestelde.

Iedere uitspraak over een eis tot indeplaatsstelling wordt opgenomen bij de inschrijving, bedoeld in het tweede lid van dit artikel.

Artikel 15

De kennisgevingen of inkennisstellingen, bepaald in artikel 11 tot en met 14, moeten, op straffe van niet-bestaan, betekend worden bij gerechtsdeurwaardersexploot of met een aangetekende brief. De datum van kennisgeving of inkennisstelling is de datum van de afgifte op de post van de aangetekende brief of de datum van het gerechtsdeurwaardersexploot.

Artikel 16

Het recht van voorkoop, bedoeld in artikel 10, doet geen afbreuk aan de op het ogenblik van het in werking treden van deze afdeling van kracht zijnde regelingen inzake het recht van voorkoop die steeds voorrang hebben, ongeacht of die bij wet of decreet werden vastgelegd.

Artikel 17

De vrederechter neemt kennis van de geschillen betreffende het recht van voorkoop.

ONDERAFDELING III

Deelnemingen

Artikel 18

De Scheepvaart kan deelnemen aan instellingen, vennootschappen of verenigingen waarvan het doel rechtstreeks of onrechtstreeks met het eigen doel van De Scheepvaart verband houdt, mits de Vlaamse regering voorafgaand machtiging verleent.

ONDERAFDELING IV

Bijzondere administratieve politie

Artikel 19

Op voorstel van de raad van bestuur van De Scheepvaart vaardigt de Vlaamse regering de politieverordeningen uit voor de door De Scheepvaart beheerde waterwegen en hun aanhorigheden, de watergebonden gronden en het watergebonden gebied.

Deze verordeningen kunnen, binnen de perken van de gewestelijke bevoegdheden, onder meer de volgende regelingen omvatten :

- 1° de regeling van de behandeling en opslag van goederen en het in- en ontschepen van passagiers ;
- 2° de regeling van de toegankelijkheid van de waterwegen en hun aanhorigheden, de watergebonden gronden en het watergebonden gebied ;
- 3° de regeling van de vrijheid van handel en nijverheid in kanaal- en havengebonden activiteiten ;
- 4° de regelingen ter vrijwaring van het milieu, de integriteit, de veiligheid en de gezondheid van de waterwegen en hun aanhorigheden, de watergebonden gronden en het watergebonden gebied.

Artikel 20

Overtreding van de verordeningen, bedoeld in artikel 19, wordt bestraft met een geldboete van zesentwintig tot duizend vijfhonderd euro.

ONDERAFDELING V

Vaststelling en inning van rechten

Artikel 21

De Scheepvaart is bevoegd binnen zijn gebiedsomschrijving zoals bedoeld in artikel 5, § 1, eerste lid, tot het innen van rechten van welke aard ook, wegens het gebruik van een waterweg, van zijn infrastructuur en van zijn aanhorigheden, alsmede van de watervangen, van de watergebonden gronden en van de infrastructuur daarop.

De rechten, bedoeld in het eerste lid, worden bij uitsluiting van alle andere overheden geïnd door De Scheepvaart en ze komen ten goede aan De Scheepvaart.

De raad van bestuur stelt de tarieven vast in overeenstemming met de tariefstructuur, bepaald door de beheersovereenkomst.

ONDERAFDELING VI

Dadingen en arbitrage

Artikel 22

De Scheepvaart kan dadingen aangaan en overeenkomsten tot arbitrage sluiten.

Elke overeenkomst tot arbitrage met natuurlijke personen die werd gesloten voor het geschil is gerezen, is evenwel nietig.

HOOFDSTUK IV

Statuut, duur, ontbinding, kapitaal en aandelen van de Scheepvaart

AFDELING I

Statuut

Artikel 23

Het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Scheepvaart is onderworpen aan dit decreet, aan het kaderdecreet, het comptabiliteitsdecreet en aan de statuten bedoeld in artikel 3, § 2. Zonder aan het voorgaande afbreuk te doen, zijn de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen met betrekking tot de naamloze vennootschap van toepassing op De Scheepvaart voor alles wat niet door dit decreet, het kaderdecreet en door de statuten van De Scheepvaart is bepaald.

De bepalingen van de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord en de faillissementswet van 8 augustus 1997 zijn evenwel niet toepasselijk op De Scheepvaart, evenmin als de rechtsregels die betrekking hebben op een toestand van algemene samenloop van schuldeisers. Dit geldt eveneens voor de wetten en rechtsregels die de voormelde wetten of rechtsregels zouden wijzigen, vervangen of opheffen.

Artikel 24

De Scheepvaart heeft niet de hoedanigheid van koopman.

AFDELING II

De duur, ontbinding en vereffening

Artikel 25

De Scheepvaart wordt bij de omzetting, bedoeld in artikel 3, § 1, van dit decreet, voor onbepaalde duur opgericht.

Tot de ontbinding van De Scheepvaart kan alleen bij decreet worden beslist. Dat decreet bepaalt tevens de wijze en de voorwaarden van vereffening.

Artikel 26

§ 1. Bij de omzetting van de Dienst voor de Scheepvaart in het publiekrechtelijk vormgegeven extern zelfstandige agentschap De Scheepvaart wordt het kapitaal, dat door het Vlaamse Gewest is ingebracht, vergoed door aandelen op naam die, door de raad van bestuur, in hun totaliteit aan het Vlaamse Gewest worden toegekend.

De bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen inzake de effecten op naam zijn van overeenkomstige toepassing op die aandelen op naam.

§ 2. Artikel 454, 456, 458 en 646 van het Wetboek van Vennootschappen zijn niet van toepassing op De Scheepvaart.

Artikel 27

Het Vlaamse Gewest kan bij wijze van kapitaalsverhoging, in De Scheepvaart de gronden binnen het watergebonden gebied en de infrastructuur inbrengen die al dan niet voor de omzetting door De Scheepvaart of zijn rechtsvoorganger voor het Vlaamse Gewest werden beheerd en waarvan de Vlaamse regering de lijst vaststelt.

Op de hiervoor bedoelde inbreng van gronden en infrastructuur zijn artikel 558, 588 en 602 van het Wetboek van Vennootschappen van overeenkomstige toepassing.

Die inbrengen worden door De Scheepvaart aan het Vlaamse Gewest vergoed door de toekenning van aandelen op naam.

Artikel 28

§ 1. Als aandelen worden verworven door of worden toegekend aan andere aandeelhouders dan het Vlaamse Gewest, dan worden de aandeelhouders onderverdeeld in de volgende groepen :

1° groep A : het Vlaamse Gewest ;

2° groep B : andere publiekrechtelijke rechtspersonen ;

3° groep C : aandeelhouders niet behorende tot de Groepen A en B.

§ 2. Tegelijk worden de aandelen, die evenwel steeds op naam moeten blijven, als volgt in categorieën onderverdeeld :

1° categorie A : aandelen in het bezit van de aandeelhouder van groep A ;

2° categorie B : aandelen in het bezit van de aandeelhouders(s) van groep B ;

3° categorie C : aandelen in het bezit van de aandeelhouder(s) van groep C.

De rechten en verplichtingen, verbonden aan de verschillende categorieën aandelen, worden door de statuten bepaald.

Artikel 29

§ 1. Het Vlaamse Gewest kan zijn aandelen in De Scheepvaart alleen overdragen aan andere publiekrechtelijke rechtspersonen die door de Vlaamse regering aangewezen zijn, onder de door haar te bepalen voorwaarden.

§ 2. Het rechtstreekse belang van de aandeelhouder van groep A in het maatschappelijk kapitaal van De Scheepvaart moet in totaal steeds meer dan 75% bedragen.

§ 3. Elke overdracht door een aandeelhouder van groep B van aandelen die het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen, wordt door die aandeelhouder voorafgaandelijk aan het Vlaamse Gewest en aan De Scheepvaart bekendgemaakt, tegelijk met de voorwaarden van de overdracht.

Het Vlaamse Gewest heeft de mogelijkheid om die aandelen, bij voorkeur, van de aandeelhouder van groep B te verwerven tegen dezelfde prijs en, als die prijs hoger is dan de boekwaarde van die aandelen, tegen een prijs, bepaald op basis van het nettoactief van De Scheepvaart, vastgelegd overeenkomstig artikel 3, § 1, van dit decreet, gedeeld door het aantal uitgegeven aandelen.

De uitoefening van dit voorkeurrecht wordt door de statuten bepaald.

§ 4. Elke overdracht van aandelen waardoor, in strijd met het voorgaande, het rechtstreekse belang van de aandeelhouder van groep A in het kapitaal van De Scheepvaart niet langer meer dan 75% zou bedragen of waardoor het in § 3 van dit artikel bepaalde voorkeurrecht wordt miskend, wordt voor ongeschreven gehouden en is derhalve niet aan de aandeelhouders van groep A of aan De Scheepvaart tegenwerpbaar.

Artikel 30

§ 1. Elk voorstel tot kapitaalsverhoging vanwege de raad van bestuur, waardoor het kapitaal door anderen dan het Vlaamse Gewest kan worden gevormd, is aan de voorafgaande toestemming van de Vlaamse regering onderworpen.

§ 2. In afwijking van het Wetboek van Vennootschappen worden de aandelen waarop bij kapitaalsverhoging in geld wordt ingeschreven, steeds eerst aangeboden aan de aandeelhouder van groep A, vervolgens aan de aandeelhouders van groep B en ten slotte, onder voorbehoud van de toepassing van de bepalingen in § 3, aan de aandeelhouders van groep C die dan van het voorkeurrecht kunnen gebruikmaken overeenkomstig de desbetreffende bepalingen opgenomen in de statuten en het Wetboek van Vennootschappen.

§ 3. Onder geen enkele omstandigheden kan een kapitaalsverhoging ertoe leiden dat de aandeelhouder van groep A niet langer, rechtstreeks, meer dan 75% van het kapitaal van De Scheepvaart bezit.

De inschrijving op aandelen die tot gevolg zou hebben dat de aandeelhouder van groep A niet langer, rechtstreeks, meer dan 75% van dat maatschappelijk kapitaal bezit, wordt voor ongeschreven gehouden en is derhalve noch aan de aandeelhouders van groep A, noch aan De Scheepvaart tegenwerpbaar.

HOOFDSTUK V

Organen en werking

AFDELING I

Algemeen

Artikel 31

De organen van De Scheepvaart zijn :

- 1° de algemene vergadering van de aandeelhouders ;
- 2° de raad van bestuur ;
- 3° het dagelijks bestuur, gevormd door de gedelegeerd bestuurder en de algemeen directeur.

Onder voorbehoud van de toepassing van de bepalingen van dit decreet, van het kaderdecreet en van de statuten, wordt de werking van deze organen aanvullend door het Wetboek van Vennootschappen beheerst.

AFDELING II

Algemene vergadering van de aandeelhouders

Artikel 32

De algemene vergadering van de aandeelhouders bestaat uit alle aandeelhouders van De Scheepvaart.

De gedelegeerd bestuurder van De Scheepvaart woont de algemene vergadering van de aandeelhouders bij met raadgevende stem.

AFDELING III

Raad van bestuur

Artikel 33

§ 1. De raad van bestuur bestaat uit minimum zeven en maximum dertien stemgerechtigde leden. Het aantal leden is steeds onpaar.

De leden van de raad van bestuur, de onafhankelijke leden uitgezonderd, worden door de Vlaamse regering aangesteld.

§ 2. De raad van bestuur kiest uit zijn leden een voorzitter en een ondervoorzitter. De voorzitter van de raad van bestuur moet gekozen worden uit de bestuurders, benoemd op voordracht van de aandeelhouders van groep A.

Artikel 34

§ 1. Een ambtenaar van het beleidsdomein Mobiliteit, aangewezen door de Vlaamse regering, is van rechtswege lid van de raad van bestuur.

De Vlaamse regering is ertoe gehouden steeds twee bestuurders te benoemen die tegelijkertijd lid zijn van de raad van bestuur van Waterwegen en Zeekanaal en waaronder zich de gedelegeerd bestuurder van Waterwegen en Zeekanaal bevindt.

§ 2. Onder voorbehoud van de toepassing van de bepalingen in artikel 18 van het kaderdecreet, coöpteren de door de Vlaamse regering aangestelde leden van de raad van bestuur bij consensus onafhankelijke bestuurders zodra De Scheepvaart meerdere aandeelhoudersgroepen heeft, zonder het maximum, bepaald in artikel 33, eerste lid te overschrijden en zonder dat het aantal onafhankelijke bestuurders een vierde van het aantal stemgerechtigde leden van de raad van bestuur mag overschrijden.

§ 3. De Vlaamse regering wordt gemachtigd om door haar aangewezen personen, met een maximum van drie, als niet stemgerechtigd lid toe te voegen aan de raad van bestuur.

Artikel 35

Onder voorbehoud van de toepassing van de bepalingen in artikel 20 van het kaderdecreet, zijn de bestuurders hetzij jegens De Scheepvaart, hetzij jegens derden hoofdelijk aansprakelijk voor alle schade die het gevolg is van een overtreding van dit decreet, het kaderdecreet, de uitvoeringsbesluiten van deze decreten of van de statuten van De Scheepvaart.

Artikel 36

Onder voorbehoud van de toepassing van de bepalingen in artikel 21 van het kaderdecreet, doch zonder afbreuk te doen aan artikel 28, § 1, is het mandaat van bestuurder onverenigbaar met het mandaat of de functie van :

1° lid van de Europese Commissie ;

2° minister of staatssecretaris, lid van een regering van een gemeenschap of gewest ;

3° lid van een federaal of regionaal parlement ;

4° lid van de rechterlijke macht ; lid van de staatsraad of assessor in de Raad van State of lid van het auditoraat van de Raad van State ; rechter of referendaris van het Arbitragehof ;

5° de commissaris revisor.

Artikel 37

De statuten bepalen de nadere regels in verband met het statuut en de werking van de raad van bestuur.

AFDELING IV

Het dagelijks bestuur

Artikel 38

Het dagelijkse bestuur van De Scheepvaart, alsook de vertegenwoordiging van De Scheepvaart wat dat dagelijkse bestuur aangaat, wordt opgedragen aan de gedelegeerd bestuurder en de algemeen directeur.

De Vlaamse regering wijst uit de door haar aangestelde leden van de raad van bestuur de gedelegeerd bestuurder aan, evenals een algemeen directeur.

De algemeen directeur neemt met raadgevende stem deel aan de vergaderingen van de raad van bestuur.

De algemeen directeur vervangt de gedelegeerd bestuurder bij zijn afwezigheid.

De gedelegeerd bestuurder kan op voorwaarde van voorafgaande machtiging door de raad van bestuur aan de algemeen directeur of aan andere personeelsleden die hij aanwijst bepaalde van zijn bevoegdheden delegeren.

AFDELING V

De commissaris revisor

Artikel 39

De controle op de financiële toestand, op de jaarrekeningen en op de regelmatigheid, ten aanzien van de wetten, decreten en de statuten van De Scheepvaart, van de in de jaarrekeningen weergegeven verrichtingen wordt opgedragen aan een commissaris revisor. De commissaris revisor wordt door de algemene vergadering gekozen uit de leden, natuurlijke of rechtspersonen, van het Instituut der Bedrijfsrevisoren.

De commissaris revisor heeft de rechten, verplichtingen, taken, bevoegdheden en actiemiddelen die in het Wetboek van Vennootschappen zijn bepaald.

Als de publiekrechtelijke aard van De Scheepvaart dat vereist, kan de Vlaamse regering de opdracht en de actiemiddelen van de commissaris revisor uitbreiden.

HOOFDSTUK VI

De beheersovereenkomst.

Artikel 40

Onder voorbehoud van de toepassing van de bepalingen in artikel 14 en 15 van het kaderdecreet worden in de beheersovereenkomst in ieder geval de voorwaarden en procedure vastgelegd voor de uitvoering van de taken, bedoeld in artikel 5, § 2.

HOOFDSTUK VII

Inkomsten, boekhouding en ondernemingsplan.

Artikel 41

De Scheepvaart heeft als inkomsten de financiële middelen die zijn overeengekomen in de beheersovereenkomst, alsook de inkomsten uit de activiteiten die De Scheepvaart overeenkomstig dit decreet kan uitoefenen, inzonderheid inkomsten die verworven zijn uit de vervreemding, het beheer, de verhuring of de concessie van watergebonden gronden.

Artikel 42

De Scheepvaart kan schenkingen en legaten aanvaarden mits de algemene vergadering daartoe machtiging verleent, na beoordeling van de opportuniteit en de risico's die verbonden zijn aan de aanvaarding.

Artikel 43

De Scheepvaart kan leningen aangaan, kredieten opnemen en al dan niet door hypotheek gewaarborgde obligatieleningen uitschrijven binnen de door de beheersovereenkomst vastgestelde grenzen. De Vlaamse regering kan aan de leningen de waarborg van het Vlaamse Gewest toekennen.

Artikel 44

De Vlaamse regering kan aan De Scheepvaart terugvorderbare voorschotten verstrekken, in aanvulling op de inkomsten van De Scheepvaart. De regels voor de aanvraag, vaststelling, toekenning en terugbetaling van die voorschotten worden door de Vlaamse regering vastgesteld.

HOOFDSTUK VIII

Controle

Artikel 45

De boekhouding van De Scheepvaart wordt gevoerd volgens de wetgeving op de boekhouding en jaarrekeningen van de ondernemingen. De Scheepvaart voert een analytische boekhouding, zodanig dat de uitvoering van de taken van openbare dienstverlening, overeenkomstig artikel 5 van dit decreet, kan worden onderscheiden.

Artikel 46

Zonder afbreuk te doen aan de bepalingen in het kaderdecreet inzake toezicht en informatieverstrekking, wordt de jaarrekening van De Scheepvaart met het volledige jaarverslag van de raad van bestuur binnen veertien dagen na de goedkeuring door de algemene vergadering meegedeeld aan de Vlaamse regering en aan de gewestcommissaris, samen met het volledig verslag, opgesteld door de commissaris revisor.

HOOFDSTUK IX

Slotbepalingen

Artikel 47

§ 1. In afwachting van de inwerkingtreding van het decreet houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies, en de controle door het Rekenhof en zonder afbreuk te doen aan de bepalingen in artikel 23, tweede lid, artikel 33 en 34 van het kaderdecreet, zijn alle besluiten van de organen van De Scheepvaart onderworpen aan het algemeen administratief toezicht van de Vlaamse regering.

§ 2. Het in de eerste paragraaf bedoelde toezicht wordt uitgeoefend door bemiddeling van een gewestcommissaris. De Vlaamse regering wijst de gewestcommissaris en een plaatsvervanger bij De Scheepvaart aan, van wie ze het administratieve en geldelijke statuut vaststelt.

De Vlaamse regering draagt de kosten die verbonden zijn aan de uitoefening van zijn ambt.

Voor de functie van gewestcommissaris en van zijn plaatsvervanger gelden dezelfde onverenigbaarheden als voor de functie van bestuurder. Het mandaat is daarenboven onverenigbaar met dat van :

1° provinciegouverneur of lid van de bestendige deputatie van de provincieraad ;

2° lid van een provincieraad ;

3° burgemeester, schepen of lid van een gemeenteraad ;

4° bestuurder van De Scheepvaart.

§ 3. De gewestcommissaris waakt over de naleving van de wetten en decreten en hun uitvoeringsbesluiten, de statuten van De Scheepvaart en de beheersovereenkomst, evenals, in voorkomend geval, over de naleving van de samenwerkingsakkoorden, bedoeld in artikel 5, § 3.

§ 4. De gewestcommissaris wordt uitgenodigd op de algemene vergadering van de aandeelhouders en op alle vergaderingen van de raad van bestuur. Hij heeft er raadgevende stem.

Binnen het kader van zijn bevoegdheden, vermeld in § 1 en § 3, kan de gewestcommissaris binnen een termijn van vier vrije dagen bij de Vlaamse regering een gemotiveerd beroep instellen tegen elke beslissing van De Scheepvaart. Die termijn gaat in de dag van de vergadering waarop de beslissing werd genomen, voorzover de gewestcommissaris daarop regelmatig was uitgenodigd, en, in het tegenovergestelde geval, de dag waarop hij er kennis van heeft gekregen.

Het beroept schort de beslissing op.

Als de Vlaamse regering binnen een termijn van twintig vrije dagen, die ingaat op dezelfde dag als de in het tweede lid bedoelde termijn, de nietigverklaring niet heeft uitgesproken, dan wordt de beslissing definitief. De Vlaamse regering betekent in voorkomend geval de nietigverklaring aan de voorzitter van de raad van bestuur van De Scheepvaart.

§ 5. Als de naleving van de wetten en decreten en hun uitvoeringsbesluiten, de statuten van De Scheepvaart, de beheersovereenkomst en, in voorkomend geval, de samenwerkingsakkoorden, bedoeld in artikel 5, § 3, het eisen, kan de gewestcommissaris het bevoegde bestuursorgaan van De Scheepvaart verplichten om te beraadslagen over iedere aangelegenheid die door hem bepaald is.

§ 6. Zodra het decreet [datum] houdende de regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies en de controle door het Rekenhof in werking is getreden, moeten de hiermee strijdige bepalingen in dit decreet voor onbestaand worden gehouden.

Artikel 48

Na de omzetting blijven de leden van de raad van bestuur van de Dienst voor de Scheepvaart in functie als leden van de raad van bestuur van De Scheepvaart tot op het ogenblik dat de Vlaamse regering hun mandaat bekrachtigt, dan wel beëindigt.

De lopende beheersovereenkomst blijft van kracht tot op het ogenblik dat de nieuwe beheersovereenkomst in werking treedt zoals bepaald door de Vlaamse regering.

Artikel 49

Onverminderd hetgeen is bepaald in artikel 35 van het kaderdecreet, wordt de Vlaamse regering ermee belast de bestaande wets- en verordeningsbepalingen betreffende De Scheepvaart te wijzigen, aan te vullen, te vervangen of op te heffen, om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet en van het kaderdecreet.

De besluiten die krachtens dit artikel worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben als ze niet bij decreet bekrachtigd zijn binnen de 12 maanden na de datum van hun inwerkingtreding. De bekrachtiging werkt terug tot deze laatste datum.

De in dit artikel aan de Vlaamse regering opgedragen bevoegdheid vervalt op de datum van de toewijzing van het personeel, van de goederen, de rechten en verplichtingen in het kader van de door dit decreet bedoelde omzetting. Na die datum kunnen de besluiten die krachtens deze paragraaf zijn vastgesteld en zijn bekrachtigd alleen bij decreet worden gewijzigd, aangevuld, vervangen of opgeheven.

Artikel 50

De Vlaamse regering kan de bepalingen van de wetten en decreten betreffende De Scheepvaart coördineren, met inachtneming van de wijzigingen die daarin uitdrukkelijk of stilzwijgend zijn aangebracht tot aan het tijdstip van de coördinatie. Te dien einde kan de regering :

- 1° de volgorde en de nummering van de te coördineren bepalingen veranderen en in het algemeen de teksten naar de vorm wijzigen ;
- 2° de verwijzingen die voorkomen in de te coördineren bepalingen, met de nieuwe nummering overbrengen ;
- 3° zonder afbreuk te doen aan de beginselen die in de te coördineren bepalingen vervat zijn, de redactie ervan wijzigen teneinde ze onderling te doen overeenstemmen en eenheid in de terminologie te brengen ;
- 4° in de bepalingen die niet in de coördinatie worden opgenomen, de verwijzingen naar de gecoördineerde bepalingen aanpassen.

Artikel 51

De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop dit decreet in werking treedt.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie,

Gilbert BOSSUYT

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Sterk door overleg

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Brussel, 10 september 2003
091003_Advies_Mobiliteit_BBB_andere

Advies

*Omvormingsdecreet Dienst voor Scheepvaart
Oprichtingsdecreet Waterwegen en Zeekanaal
Oprichting Water en Zeewegen*

1. Inleiding

Op 24 juli 2003 ontving de SERV de adviesvraag met betrekking tot de omzetting van de Dienst voor de Scheepvaart in een extern verzelfstandigd agentschap, genaamd De Scheepvaart, het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Waterwegen en Zeekanaal en de oprichting van een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid, genaamd Agentschap voor Water en Zeewezen.

De SERV werd om advies gevraagd tegen uiterlijk 10 september.

Deze adviesvraag maakt deel uit van het hervormingsproces Bestuurlijk Beleid. In opvolging van het kaderdecreet Bestuurlijk beleid ondergaan de Vlaamse administratie en de Vlaamse instellingen een reorganisatie, ondermeer door de oprichting van Intern Verzelfstandigde Agentschappen (IVA's) en Extern Verzelfstandigde Agentschappen (EVA's).

In het kader van deze reorganisatie heeft de SERV reeds een advies geformuleerd op 15 mei 2002 over het kaderdecreet bestuurlijk beleid en een aanbeveling over de operationalisering van het kaderdecreet bestuurlijk beleid (5 maart 2003).

2. Advies

Dit advies beperkt zich tot de evaluatie van het oprichtingsdecreet in het licht van de principes die de SERV in voorgaande adviezen naar voor heeft geschoven. Het gaat meer bepaald om het advies van 15 mei 2002 over het kaderdecreet bestuurlijk beleid en de aanbeveling van 5 maart 2003 over de operationalisering kaderdecreet bestuurlijk beleid.

Wat het onderscheid tussen IVA's en EVA's betreft heeft de raad een aanbeveling geformuleerd op 5 maart 2003 over de operationalisering van het kaderdecreet bestuurlijk beleid. Deze aanbeveling betrof de toegevoegde waarde van betrokkenheid van het sociaal-economisch middenveld bij de beleidsuitvoering van een aantal instellingen. Voor een aantal instellingen kan de volwaardige betrokkenheid het best gerealiseerd worden via de raad van bestuur van een EVA. Het gaat om Kind en Gezin, het VFSIPH, VITO, IWT, Export Vlaanderen, Toerisme Vlaanderen, VDAB, VIZO en De Lijn. Aangezien voorliggend oprichtingsdecreet geen betrekking heeft op deze instellingen, gaat het advies hier niet verder op in.

Op 15 mei 2002 heeft de SERV een uitgebreid advies gegeven inzake het voorontwerp van kaderdecreet van bestuurlijk beleid. In dat advies gaf de raad een aantal belangrijke elementen aan waaraan de operationalisering van het kaderdecreet kan afgetoetst worden. Aan de hand van deze principes dienen de voorliggende voorontwerpen van decreet beoordeeld te worden.

De hervorming in het kader van BBB dient in de eerste plaats beoordeeld te worden op de bestuurskracht die door de oprichting van de nieuwe organen bereikt zal worden en aan de hand van de dienstverlening die aan de stakeholders van de maatschappij vanuit de nieuwe organisatie zal verleend worden. De verwachte baten van de nieuwe structuur moeten duidelijk aangegeven worden. In dit kader stelt de raad vast dat het decreet betreffende de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer van 4 mei 1994 voorziet dat de Vlaamse regering maximum drie niet stemgerechtigde leden aan de raad van bestuur mag toevoegen. In het ontwerpdecreet betreffende de omzetting van de NV Zeekanaal in het extern verzelfstandigde agentschap Waterwegen en Zeekanaal blijft deze mogelijkheid behouden. De raad vraagt zich af waarom deze mogelijkheid niet is voorzien voor de raad van bestuur van het extern verzelfstandigde agentschap De Scheepvaart. Volgens de raad moet ook voor dit agentschap worden voorzien dat de Vlaamse regering niet stemgerechtigde leden aan de raad van bestuur kan toevoegen.

De nieuwe structuur van de Vlaamse overheid in departementen, IVA's en EVA's dient ook te resulteren in een duidelijke taakverdeling die leidt tot een coherent beleid. De raad oordeelde in zijn advies over het kaderdecreet positief over de één op één relatie tussen het beleidsdomein en de minister, maar ook binnen het beleidsdomein moet er een duidelijke taakverdeling zijn. Daarnaast moet er ruimte blijven om de horizontale dwarsverbindingen op een juiste manier te integreren in het beleid.

Hierover kan de raad zich nog niet uitspreken, aangezien de reorganisatie van het gehele beleidsdomein nog niet gekend is. Wel wijst de raad op het belang om, met het oog op de continuïteit van de dienstverlening en de rechtszekerheid voor burgers en ondernemingen, in ieder geval binnen de huidige legislatuur alle nodige stappen te ondernemen om de operatie die voorzien is in het kaderdecreet tot een goed einde te brengen.

Een derde beoordelingscriterium is dat er voldoende samenhang moet zijn tussen de verschillende fasen van de beleidscyclus. De concrete vormgeving van IVA's en EVA's evenals hun relatie met de rest van het beleidsdomein moet uiting geven aan deze integrale benadering. Dit geeft geen aanleiding tot specifieke opmerkingen.

Een volgend criterium is de mate waarin het oprichtingsdecreet een aantal bepalingen opneemt over de samenstelling en bevoegdheid van het raadgevend comité en de structurele betrokkenheid van het personeel bij de totstandkoming van het beheerscontract. Momenteel voorzien de respectievelijke oprichtingsdecreten niet dat het personeel betrokken wordt bij de opmaak en evaluatie van het beheerscontract. Zoals in het advies van de SERV over het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 15 mei 2002 reeds is opgenomen, kan hiervoor verwezen worden naar de waarborgen die terzake werden voorzien in de wetgeving op de economische overheidsbedrijven inzake de totstandkoming en uitvoering van de beheerscontracten.

Specifiek wat het raadgevend comité bij het IVA Water en Zeewezen betreft, herinnert de Raad aan zijn vraag dat decretaal voldoende garanties worden ingebouwd voor een behoorlijke werking en een betrokkenheid van het relevante middenveld.

De Raad stelt vast dat deze geheel ontbreken en dat samenstelling en opdracht door de Vlaamse regering zullen worden bepaald.

De Raad acht het aangewezen dat minimale waarborgen worden ingebouwd met het oog op onder meer:

- een samenstelling met betrokkenheid van het relevante en representatieve middenveld;
- verplichtingen advies te vragen over de voorbereiding, evaluatie en uitvoering van het beheerscontract en alle niet-strategische besluiten en reglementen;
- een behoorlijke ondersteuning;
- toegang tot informatie;
- motiveringsverplichting bij afwijking van adviezen.

De raad onderschrijft de autonomie voor de agentschappen als een belangrijke vernieuwing. Inzake de autonome vaststelling van de rechtspositie van het personeel is het wel belangrijk dat er een goed evenwicht bestaat tussen de centraal vastgelegde algemene spelregels en de decentrale invulling van personeelsformatie en beleid. In het protocol dat afgesloten is in sectorcomité 18 is voorzien dat de rechten van het personeel behouden blijven bij de hervorming van de instellingen. Hoewel dit niet noodzakelijk moet opgenomen worden in het oprichtingsdecreet, gaat de raad er van uit dat de Vlaamse regering haar engagement nakomt, bijvoorbeeld door dit op te nemen in het raamstatuut.

ADVIES VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

MiNa-Raad
Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen

Briefadvies
van 6 november 2003

over de voorontwerpen van decreet

- **betreffende de omzetting van de Dienst voor de Scheepvaart in een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap De Scheepvaart.**
- **betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Waterwegen en Zeekanaal, naamloze vennootschap van publiek recht, en houdende wijziging van het decreet van 4 mei 1994 betreffende de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen**
- **houdende oprichting van een Intern Verzelfstandigd Agentschap met rechtspersoonlijkheid “Agentschap voor Water en Zeewezen”**

Aan de heer Gilbert Bossuyt
Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare
Werken en Energie
Koning Albert II-laan 20
1000 Brussel

Datum: 7 november 2003
Ref.: 03.04/K2/M6/838
Uw ref Ko/45458
Betreft: Voorontwerp van decreet betreffende de omzetting van de Dienst voor de Scheepvaart in een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap De Scheepvaart.
Voorontwerp van decreet betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Waterwegen en Zeekanaal, naamloze vennootschap van publiek recht, en houdende wijziging van het decreet van 4 mei 1994 betreffende de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen.
Voorontwerp van decreet houdende oprichting van een Intern Verzelfstandigd Agentschap met rechtspersoonlijkheid "Agentschap voor Water en Zeewezen".

Mijnheer de minister,

Op 18 juli jl. stemde de Vlaamse regering principieel in met het de hiervoor vermelde voorontwerpen van omvormingsdecreet. Er werd ook beslist om over de voornoemde voorontwerpen het advies in te winnen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, met verzoek om spoedbehandeling. Een adviesvraag aan de MiNa-Raad was oorspronkelijk niet voorzien.

Op 16 september 2003 ontving de MiNa-Raad de adviesvraag die op 15 september op uw diensten verstuurd werd. Het advies van de MiNa-Raad werd gevraagd binnen de termijn van 10 dagen.

Deze adviesvraag bevat zeer belangrijke raakvlakken met het milieubeleid in het algemeen en met onderwerpen waarover de Raad de laatste jaren intens heeft gewerkt. De Raad verwijst naar het geïntegreerd kustzonebeheer en het integraal waterbeleid. Inmiddels is ook vastgelegd dat de MiNa-Raad in december 2003 advies zal uitbrengen over het ontwerp uitvoeringsplan over bagger- en ruimingsspecie.

In de gegeven omstandigheden vond de Raad een advies op een termijn van 10 dagen niet haalbaar. Derhalve besliste de Raad in zitting van 2 oktober 2003 om het advies niet vast te stellen overeenkomstig de opgelegde adviestermijn. Tezelfdertijd besliste de Raad het punt op eigen initiatief te hernemen in de zitting van november.

De Raad vindt een advies immers wenselijk. De ambities van de op te richten agentschappen kunnen een belangrijke milieu-impact hebben en bovendien waren de ervaringen met de integratie van milieubeleid in de hier behandelde beleidsdomeinen in het verleden niet altijd even positief.

Ondanks de verlengde adviestermin kon het dossier nog niet ten gronde in al zijn aspecten doorgrond worden. Het betreft daarom ook maar een advies op hoofdlijnen waarbij het ABVV, de ACLVB, het ACV, de Boerenbond, de UNIZO en het VEV zich onthouden omdat ze over hetzelfde onderwerp in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen advies uitbrachten.

De Raad wenst vijf aandachtspunten te benadrukken:

1. **De afstemming met het decreet integraal waterbeleid is onvoldoende.** De MiNa-Raad meent dat het decreet faalt in de afstemming met het decreet integraal waterbeleid zowel inzake gebiedsafbakening, doelstellingen als parallelle structuren:
 - Gebiedsafbakening: de ruimtelijke bevoegdheden van de drie structuren komen niet overeen met de verschillende stroomgebieden of bekkens.
 - Doelstellingen: Bij het definiëren van de doelstellingen van de drie entiteiten wordt (sporadisch) verwezen naar de doelstellingen van het integraal waterbeleid, maar zelden naar het decreet integraal waterbeleid. Bovendien blijkt uit de doelstellingen dat mobiliteit – en ten dele veiligheid tegen overstromingen – een duidelijk prominentere plaats in het decreet krijgt dan de andere doelstellingen zoals gedefinieerd in het decreet integraal waterbeleid. Artikel 5 van het decreet integraal waterbeleid stelt nochtans een coherente en duidelijke set doelstellingen vast en stelt dat de diensten en agentschappen die afhangen van het Vlaamse Gewest de verwezenlijking ervan moeten beogen. Dat gebeurt niet met de huidige ontwerpdecreten. Daardoor zouden de sectordoelstellingen van de voorliggende ontwerpen kunnen conflicteren met het idee van het integrale waterbeleid.
 - Parallele structuren: artikel 5 van het decreet waterwegen en zeekanaal spreekt van de oprichting van “regionale comités van advies en de organisatie van streek- en watergebonden overleg van aangelande overheden en belangenvertegenwoordiging”. Het doel en de samenstelling van deze comités en dit streekoverleg worden niet verder uitgeklaard, maar het is vrij duidelijk dat deze comités en dit overleg parallellen vertoont met de structuren en het overleg zoals dat voorzien is in het decreet integraal waterbeleid. Nu er eindelijk een decretale basis gelegd werd voor overleg op bekken- en deelbekkenniveau (decreet integraal waterbeleid), is het niet wenselijk om, parallel daaraan, nog eens zulke structuren decretaal te gaan verankeren. Het nut van overleg over de waterwegen wordt dus niet in twijfel getrokken, maar een decretale verankering ervan belemmert een latere integratie. Deze integra-

tie is wenselijk, ook al omwille van het efficiënt tijdsgebruik van de betrokken partners die in meerdere fora tegelijk zullen moeten optreden.

2. Beleidsbepaling versus beleidsuitvoering?

Zoals gesteld in W&Z MVT aanpassing 09/07/2003, pagina 7 is het doel van de NV “Waterwegen en Zeekanaal” vooral beleidsuitvoerend. Er zou in het decreet dan ook kunnen worden aangestipt dat deze NV als taak heeft het uitvoeren van het beleid zoals gedefinieerd in het goedgekeurde bekkenbeheersplan. Dat bekkenbeheersplan zal overigens tot stand komen na overleg met en na inspraak van ondermeer AWZ. De MiNa-Raad meent dat AWZ dan ook maximaal gebruik moet maken van de rol die haar in het kader van integraal waterbeheer decretaal is toegekend. Hetzelfde geldt voor de EVA De Scheepvaart. Deze bepaling kan, samen met een bepaling die de doelstellingen van de nieuwe structuren afstemt op de doelstellingen van het decreet integraal waterbeleid, al een betere afstemming verzekeren met dit decreet.

3. Commercialisering van onze multifunctionele waterlopen?

De ‘commerciële slagkracht’ van de op te richten EVA’s wordt aangehaald als argument pro de voorgestelde veranderingen (o.a. MVT DS aanpassing 09/07/2003, p 6). Het ligt in de lijn der verwachting dat de EVA’s zich dan ook voornamelijk met het commerciële aspect zullen bezighouden, waardoor de andere functies van de (natuurlijke) waterlopen minder belang zullen krijgen. De NV Zeekanaal en de Dienst voor de Scheepvaart hadden tot op heden enkel kanalen en bijbehorende gronden in beheer. De multifunctionaliteit van kanalen is beperkter dan de meervoudigheid van functies van natuurlijke waterlopen. De betrokken diensten hebben bijgevolg zeer weinig ervaring met de multifunctionele aanpak die vereist is voor een evenwichtig beheer van de waterlopen, zoals gekaderd binnen het decreet integraal waterbeleid. De beperkte doelstellingen voor de twee EVA’s zoals bepaald in de oprichtingsdecreten hebben een voornamelijk commerciële inslag.

De MiNa-Raad is daarom bevreesd dat bij het beheer van de natuurlijke waterlopen het evenwicht tussen de verschillende functies in het gedrang komt – dit probleem manifesteert zich het meest waar grote delen van het Scheldebekken in beheer komen van een NV – een structuur met een uitgesproken commerciële inslag. De Raad dringt er daarom op aan dat via het instrument van de beheersovereenkomst gewaakt wordt over de multifunctionaliteit van de natuurlijke waterlopen.

4. Herverdeling beheer waterlopen?

Als argument pro de voorliggende BBB-operatie wordt gesteld dat de huidige administratie niet gewapend is “om de vereiste commerciële slagkracht te realiseren in een concurrerende omgeving, zoals het transport” (W&Z MVT aanpassing 09/07/2003, pagina 6). Verder wordt er gesproken van een ‘heldere en klantvriendelijke structuur’,

‘schaalvoordeel’ en ‘tegengaan van de versnippering van het beheer van de waterwegen over meerdere beheerders”.

Ondanks de intentie om versnippering van het beheer tegen te gaan, stelt de Raad vast dat de kansen niet helemaal benut zijn. Na de hervorming van de instellingen zullen er exact evenveel beheerders zijn als ervoor, namelijk drie – het werkingsgebied wordt enkel herverdeeld.

Verder is ook duidelijk dat de commerciële voordelen en de ‘klantvriendelijke structuur’ enkel relevant zijn voor die waterlopen die niet alleen bevaarbaar zijn, maar ook effectief bevaren worden. Uitgaande van een logica die moet leiden tot een efficiënter beheer zouden alle waterlopen die feitelijk niet meer bevaren worden, overgedragen kunnen worden aan één administratie die zich bezighoudt met waterlopen van Vlaams belang, bv. binnen de structuur die ontstaat na de versmelting van VMM en AMINAL afdeling water, om zo te streven naar een ‘heldere structuur’ en het ‘tegengaan van versnippering’.

5. NV versus EVA?

Het valt de Raad op dat “De Scheepvaart” een EVA is terwijl de “Waterwegen en Zee-kanaal” een NV wordt. De Raad vindt echter nergens een motivatie om het verschil tussen deze beide structuren te verklaren.

Met de meeste hoogachting,

Prof. Dr. Rudi Verheyen
Voorzitter

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 36.081/3

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 6 november 2003 door de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "betreffende de omzetting van de Dienst voor de Scheepvaart in een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Scheepvaart", heeft op 25 november 2003 het volgende advies gegeven:

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich in hoofdzaak beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

*

* *

STREKKING VAN HET ONTWERP

Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe de openbare instelling met rechtspersoonlijkheid "Dienst voor de Scheepvaart" om te vormen tot een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, in de zin van artikel 13 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 (hierna: het kaderdecreet). Het agentschap is een naamloze vennootschap van publiek recht met als benaming "De Scheepvaart".

BEVOEGDHEID VAN HET VLAAMSE GEWEST

1. Het Vlaamse Gewest vindt de bevoegdheid voor het vaststellen van de ontworpen regeling in hoofdzaak in de gecombineerde bepalingen van artikel 6, § 1, X, 2°, 3° en 9°, en artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Luidens het voornoemde artikel 6, § 1, X, 2°, 3° en 9°, zijn de gewesten o.m. bevoegd voor "de waterwegen en hun aanhorigheden", "de havens en hun aanhorigheden" en "de loodsdiensten en de bebakeningsdiensten". Het voornoemde artikel 9 machtigt de gewesten om, in de aangelegenheden die tot hun bevoegdheid behoren, gedecentraliseerde diensten, instellingen en ondernemingen op te richten of kapitaalparticipaties te nemen.

Voor het vaststellen van de in de artikelen 10 tot 17 van het ontwerp vervatte regeling inzake het recht van voorkoop, vindt het Vlaamse Gewest de bevoegdheid in artikel 14 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

36.081/3

Wat de in artikel 20 van het ontwerp vervatte strafbaarstelling betreft, vindt het Vlaamse Gewest de bevoegdheid in artikel 11 van de voornoemde bijzondere wet.

2. Zoals de Raad van State heeft opgemerkt in zijn advies 33.992/3 van 5 november 2002 over het ontwerp dat geleid heeft tot het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003, dienen bepalingen die ertoe strekken instellingen met rechtspersoonlijkheid op te richten, te worden getoetst aan het voorschrift van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 luidens hetwelk het decreet, onverminderd artikel 87, § 4, van de bijzondere wet, de "oprichting, samenstelling, bevoegdheid, werking en toezicht" van de beoogde instelling moet regelen ⁽¹⁾.

De ontworpen bepalingen blijken de toets aan artikel 9 van de bijzondere wet te kunnen doorstaan.

De oprichting van het agentschap wordt geregeld in artikel 3 van het ontwerp.

De bevoegdheid van het agentschap wordt geregeld in de artikelen 5 tot 18, 21, 22, 40 en 41 tot 46.

De samenstelling en de werking worden geregeld in de artikelen 23 tot 39 van het ontwerp, alsook in de relevante bepalingen van hoofdstuk IV, afdeling 3, van het kaderdecreet.

Wat het toezicht op het agentschap betreft, kan worden verwezen naar de artikelen 14 tot 23 van het kaderdecreet en naar artikel 47 van het ontwerp.

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. Wat het juridisch kader betreft waarbinnen het agentschap zal functioneren, bepaalt artikel 23 van het ontwerp dat "De Scheepvaart is onderworpen aan (het

⁽¹⁾ Parl. St., VI. Parl., 2002-03, nr. 1612/1, (85), pp. 90-91, nr. 3.

ontworpen) decreet, aan het Kaderdecreet, het Comptabiliteitsdecreet ⁽²⁾ en aan de statuten bedoeld in artikel 3, § 2. Zonder aan het voorgaande afbreuk te doen, zijn de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen met betrekking tot de naamloze vennootschap van toepassing op De Scheepvaart voor alles wat niet door (het ontworpen) decreet, het Kaderdecreet en door de statuten van De Scheepvaart is bepaald."

In de memorie van toelichting (algemene toelichting, punt 2.2.3) wordt daaromtrent gesteld wat volgt:

"De (basis)kenmerken en regels die De Scheepvaart beheersen worden vastgesteld in dit decreet. Het statuut of de rechtspositie van De Scheepvaart wordt, in die volgorde, bepaald door dit (omzettings)decreet, door het Kaderdecreet en door de statuten van De Scheepvaart. Voor al hetgeen daarin niet is bepaald, wordt, bij wijze van suppletief recht, verwezen naar de bepalingen betreffende de naamloze vennootschappen in het Wetboek van Vennootschappen.

Het voorgaande betekent dat dit decreet, als *lex specialis*, in de mate dat het op sommige punten afwijkt van het Kaderdecreet, voorrang heeft op het Kaderdecreet."

2. De principiële regel dat het ontworpen decreet voorrang heeft op het kaderdecreet, volstaat niet steeds om uit te maken welke de precieze verhouding is tussen sommige bepalingen van het ontworpen decreet en het kaderdecreet.

2.1. Luidens artikel 18 van het ontwerp kan De Scheepvaart deelnemen aan instellingen, vennootschappen of verenigingen waarvan het doel rechtstreeks of onrechtstreeks met het eigen doel van De Scheepvaart verband houdt, mits de Vlaamse regering voorafgaand machtiging verleent.

⁽²⁾ Bedoeld is een ontworpen decreet houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies en de controle door het Rekenhof (zie artikel 2, 8°, van het ontwerp). Dat decreet bevindt zich nog in een voorbereidend stadium en is dus nog niet tot stand gekomen. De verwijzing ernaar kan op dit ogenblik dan ook beter worden weggelaten. Zie de opmerking die hierna wordt gemaakt met betrekking tot artikel 47 van het ontwerp.

36.081/3

In de memorie van toelichting wordt gesteld dat artikel 18 van het ontwerp "herinnert aan datgene dat in het Kaderdecreet is bepaald ⁽³⁾ en ... in alle gevallen in een machtiging door de Vlaamse regering (voorziet)".

De vraag rijst evenwel of artikel 18 van het ontwerp, in zoverre het alleen voorziet in de mogelijkheid om "deel te nemen" aan instellingen, vennootschappen of verenigingen, in die zin moet worden begrepen dat De Scheepvaart niet de in artikel 12 van het kaderdecreet bedoelde mogelijkheid heeft om instellingen, verenigingen en ondernemingen "op te richten of zich erin te laten vertegenwoordigen".

Voorts bepaalt artikel 12 van het kaderdecreet dat de machtigingen welke de Vlaamse regering terzake verleent, binnen dertig dagen worden meegedeeld aan het Vlaams Parlement. Het is niet duidelijk of die laatste bepaling ook geldt voor de machtigingen die de Vlaamse regering zal verlenen met toepassing van artikel 18 van het ontworpen decreet.

De ontworpen bepaling moet op die punten worden verduidelijkt.

2.2. Artikel 34, § 2, van het ontwerp bepaalt dat de door de Vlaamse regering aangestelde leden van de raad van bestuur, "onder voorbehoud van de toepassing van de bepalingen in artikel 18 van het Kaderdecreet", onafhankelijke bestuurders coöpteren zodra De Scheepvaart meerdere aandeelhoudersgroepen heeft.

Blijkens de memorie van toelichting moet die bepaling van artikel 34, § 2, in die zin worden begrepen dat, naast de in artikel 18 van het kaderdecreet voorziene "mogelijkheid" om onafhankelijke bestuurders te coöpteren, wordt voorzien in de "verplichting" om onafhankelijke bestuurders aan te wijzen vanaf het ogenblik dat er meerdere aandeelhoudersgroepen zijn. Die bedoeling zou duidelijker uit de tekst van artikel 34, § 2, moeten blijken. Daartoe zouden de woorden "Onder voorbehoud van de toepassing van de bepalingen in artikel 18 van het Kaderdecreet, coöpteren de door de

⁽³⁾ Bedoeld is allicht artikel 12 van het kaderdecreet dat voorziet in de mogelijkheid voor extern verzelfstandigde agentschappen om, binnen de perken van hun maatschappelijk doel, instellingen, verenigingen en ondernemingen op te richten, erin deel te nemen of zich erin te laten vertegenwoordigen, en dat voorschrijft dat, wanneer het gaat om de uitvoering van taken van beleidsuitvoering, een voorafgaande machtiging van de Vlaamse regering vereist is.

Vlaamse regering aangestelde leden van de raad van bestuur bij consensus onafhankelijke bestuurders zodra ..." bijvoorbeeld kunnen worden vervangen door "Onverminderd de in artikel 18, § 2, van het kaderdecreet bedoelde mogelijkheid om onafhankelijke bestuurders te coöpteren, moeten de door de Vlaamse regering aangestelde leden van de raad van bestuur bij consensus onafhankelijke bestuurders coöpteren zodra ...".

2.3. Artikel 35 van het ontwerp bepaalt dat, "onder voorbehoud van de toepassing van de bepalingen in artikel 20 van het Kaderdecreet", de bestuurders hetzij jegens De Scheepvaart, hetzij jegens derden hoofdelijk aansprakelijk zijn voor alle schade die het gevolg is van een overtreding van het ontworpen decreet, het kaderdecreet, de uitvoeringsbesluiten van deze decreten of van de statuten van De Scheepvaart.

Volgens de memorie van toelichting "herhaalt (artikel 35) hetgeen ligt vervat in artikel 20 van het Kaderdecreet met dien verstande dat ook in hoofdelijke aansprakelijkheid wordt voorzien ingeval van overtreding van de statuten van De Scheepvaart".

Als het alleen de bedoeling is om op dat punt (de overtreding van de statuten) artikel 20 van het kaderdecreet aan te vullen, zonder voor het overige afbreuk te doen aan de toepasselijkheid van artikel 20, zou dat beter expliciet worden bepaald, bijvoorbeeld door te schrijven: "Onverminderd de toepassing van artikel 20 van het kaderdecreet, zijn de bestuurders hetzij jegens De Scheepvaart, hetzij jegens derden hoofdelijk aansprakelijk voor alle schade die het gevolg is van een overtreding van de statuten van De Scheepvaart".

2.4. Artikel 36 van het ontwerp wijst een aantal mandaten of functies aan waarmee het mandaat van bestuurder van De Scheepvaart onverenigbaar is. De ontworpen bepaling geldt "onder voorbehoud van de toepassing van de bepalingen in artikel 21 van het Kaderdecreet".

In de memorie van toelichting wordt met betrekking tot artikel 36 gesteld dat "naast de onverenigbaarheden voorzien in het Kaderdecreet ... bijkomende onverenigbaarheden omwille van de duidelijkheid expliciet (worden) vermeld of toegevoegd".

36.081/3

Artikel 36 beperkt er zich evenwel niet toe "bijkomende" onverenigbaarheden vast te stellen. Het vermeldt ook onverenigbaarheden die zijn opgesomd in artikel 21, § 1, van het kaderdecreet, met name de onverenigbaarheid met de functie van "minister of staatssecretaris, lid van een regering van een gemeenschap of gewest" (zie artikel 21, § 1, 2°, van het kaderdecreet) en de onverenigbaarheid met het mandaat van "lid van een federaal of regionaal parlement" (zie artikel 21, § 1, 1°, van het kaderdecreet). De ontworpen bepaling creëert aldus helemaal geen duidelijkheid, wel integendeel.

Als het de bedoeling is dat artikel 21 van het kaderdecreet onverkort toepassing moet vinden, maar dat, naast de onverenigbaarheden opgesomd in paragraaf 1 van dat artikel, ook nog andere onverenigbaarheden gelden, kan zulks het best tot uiting worden gebracht door in artikel 36 alleen de werkelijk "bijkomende" onverenigbaarheden op te sommen en te bepalen dat die gelden "onverminderd de onverenigbaarheden vermeld in artikel 21, § 1, van het kaderdecreet".

2.5. Artikel 40 van het ontwerp bepaalt dat, "onder voorbehoud van de toepassing van de bepalingen in artikel 14 en 15 van de Kaderdecreet", in de beheersovereenkomst in ieder geval de voorwaarden en de procedure worden vastgesteld voor de uitvoering van de taken bedoeld in artikel 5, § 2, van het ontwerp.

In de memorie van toelichting wordt met betrekking tot artikel 40 gesteld dat die bepaling "aansluit" bij de artikelen 14 en 15 van het kaderdecreet en dat ze "strikt genomen ... niet expliciet in (het ontworpen) decreet (moet) worden opgenomen aangezien deze aangelegenheid wordt geregeld in het Kaderdecreet en (het ontworpen) decreet daarvan niet wenst af te wijken". Niettemin wordt die bepaling "om pedagogische redenen" in het ontworpen decreet ingevoegd "ter verwijzing naar het rechtsinstrument van de beheersovereenkomst".

Als de ontworpen bepaling niets toevoegt of afdoet aan de artikelen 14 en 15 van het kaderdecreet, moet ze, gelet op het bepaalde in artikel 23, eerste lid, van het ontwerp, worden weggelaten. Zoals hiervóór uitvoerig is aangetoond, leidt het behoud van dergelijke bepalingen alleen maar tot onduidelijkheid en rechtsonzekerheid.

3. Ook wat de (suppletieve) toepasselijkheid van het Wetboek van Vennootschappen betreft, doen sommige bepalingen van het ontwerp vragen rijzen.

Luidens artikel 23, eerste lid, zijn de bepalingen van dat wetboek "met betrekking tot de naamloze vennootschap" van toepassing, terwijl artikel 31, tweede lid, verwijst naar "het Wetboek van Vennootschappen" in zijn geheel. Artikel 27, tweede lid, bevestigt dan weer uitdrukkelijk de toepasselijkheid van bepaalde artikelen van het wetboek.

Met betrekking tot artikel 27, tweede lid, van het ontwerp heeft de gemachtigde van de regering verklaard dat die bepalingen "slechts de algemene regel van artikel 23 (expliciteren), nl. dat het Wetboek van Vennootschappen aanvullend van toepassing is". Volgens de gemachtigde "(is) de reden voor die explicitering ... louter pedagogisch en verduidelijkend".

Indien het niet de bedoeling is van de artikelen 31, tweede lid, en 27, tweede lid, om af te wijken van artikel 23, eerste lid, kunnen die bepalingen, om redenen van duidelijkheid en rechtszekerheid, beter uit het ontwerp worden weggelaten.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 2

Luidens de bepaling sub 1° moet onder "Kaderdecreet" worden begrepen "het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003 met inbegrip van de bepalingen die de bepalingen van dit decreet zullen wijzigen, vervangen of opheffen". De woorden "met inbegrip van de bepalingen die de bepalingen van dit decreet zullen wijzigen, vervangen of opheffen" kunnen beter worden weggelaten. Er wordt immers aangenomen dat bij het stellen van regels door verwijzing de regeling waarnaar verwezen wordt steeds toepassing vindt met inbegrip van de latere wijzigingen welke in de regeling worden aangebracht. Het is slechts anders wanneer in de verwijzing uitdrukkelijk melding wordt gemaakt van de wijzigingen welke zijn aangebracht in de regeling waarnaar wordt verwezen: die vermelding duidt dan op de bedoeling van de regelgever om de verwijzing beperkt te houden tot de bepaling zoals die geldt op het ogenblik van de verwijzing, zodat latere

36.081/3

wijzigingen ervan niet van toepassing zijn. Uit niets blijkt dat de stellers van het ontwerp die bedoeling zouden hebben.

Artikel 3

In het derde lid van paragraaf 2 van dit artikel dienen de woorden "Artikel 783 en 784" te worden vervangen door "De artikelen 783 en 784, derde lid,".

Artikel 10

1. In paragraaf 1 van dit artikel is sprake van "gronden die volgens hun bestemming dienstig kunnen zijn voor de verwezenlijking van het maatschappelijk doel van de vennootschap". Volgens de toelichting bij artikel 10 betreft het "gronden van het watergebonden gebied".

De gemachtigde van de regering heeft bevestigd dat het uitsluitend gaat om gronden van het "watergebonden gebied" als gedefinieerd in artikel 2, 5°, van het ontwerp. Die beperking dient te blijken uit de tekst van de ontworpen bepaling.

2. Luidens paragraaf 2, 1° en 4°, geldt het in paragraaf 1 bedoelde recht van voorkoop niet wanneer het goed zou worden verkocht aan o.m. "de echtgenoot (en) de samenwonende partner" van de eigenaar of de mede-eigenaar van het goed. In de bepalingen sub 2°, 5° en 6° van diezelfde paragraaf 2, die eveneens voorzien in uitzonderingen op het recht van voorkoop, is nog alleen sprake van "de echtgenoot" of van "echtgenoten", en niet van "de samenwonende partner" of van "samenwonende partners".

Voorzover het niet vermelden van de samenwonende partner(s) in die laatste bepalingen berust op een bewuste keuze van de stellers van het ontwerp, rijst de vraag of die verschillende behandeling van echtgenoten, enerzijds, en samenwonende

partners, anderzijds, kan worden verantwoord ten aanzien van de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie ⁽⁴⁾.

3. Luidens paragraaf 3 "(geldt) het recht van voorkoop ... evenmin als de personen bedoeld in § 2, 1°, kopen voor eigen rekening en als het goed niet opnieuw verkocht wordt binnen een termijn van twee jaar".

De gemachtigde van de regering heeft met betrekking tot die bepaling de volgende toelichting gegeven:

"Door deze bepalingen krijgen de personen vermeld onder § 2, 1°, meer rechten dan de personen vermeld onder § 2, 2° tot en met 6°. Indien de laatste personen verkopen na een periode van twee jaar, dan duikt het recht van voorkoop terug op, quod non wat betreft de personen bedoeld onder § 2, 1°.

De voorwaarde van de termijn van twee jaar werd in het ontwerp van decreet toegevoegd om te vermijden dat men zou kopen voor eigen rekening en daarna aan derden doorverkopen om zo het voorkooprecht te omzeilen."

De aldus geëxpliciteerde bedoeling moet duidelijker tot uiting worden gebracht in de tekst.

Overigens rijst ook met betrekking tot de in paragraaf 3 bedoelde regeling de vraag of het ontworpen gunstregime kan worden verantwoord ten aanzien van de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie.

Artikel 17

Luidens dit artikel neemt de vrederechter kennis van de geschillen betreffende het recht van voorkoop.

⁽⁴⁾ Een verschil in behandeling zou in overeenstemming zijn met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie, voorzover dat verschil op een objectief criterium berust en het, gelet op het doel en de gevolgen van de beoogde maatregelen, in redelijkheid verantwoord is.

36.081/3

Het bepalen van de bevoegdheid van de rechtbanken is een aan de federale overheid voorbehouden aangelegenheid ⁽⁵⁾. Het Vlaamse Gewest zou met betrekking tot die aangelegenheid slechts normerend kunnen optreden indien het zich zou kunnen beroepen op de in artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bedoelde impliciete bevoegdheden. Daartoe moet worden aangetoond dat het normerend optreden met betrekking tot de aan de federale overheid voorbehouden aangelegenheid "noodzakelijk" is voor de uitoefening van de bevoegdheden van het gewest, eensdeels, en dat voldaan is aan de door de rechtspraak van het Arbitragehof gestelde dubbele voorwaarde dat de bedoelde aangelegenheid zich tot een gedifferentieerde regeling leent en dat de weerslag op de betrokken aangelegenheid slechts marginaal is, anderdeels ⁽⁶⁾. In de memorie van toelichting wordt daaromtrent geen verantwoording verstrekt. Het valt overigens niet in te zien waarom de ontworpen bepaling "noodzakelijk" zou zijn in de zin van artikel 10 van de bijzondere wet. Artikel 17 dient dan ook uit het ontwerp te worden weggelaten.

Artikel 23

De tweede volzin van het tweede lid van dit artikel, naar luid waarvan de niet-toepasselijkheid van de in de eerste volzin bedoelde bepalingen "eveneens (geldt) voor de wetten en rechtsregels die de voormelde wetten of rechtsregels zouden wijzigen, vervangen of opheffen", is overbodig en dient te worden weggelaten. In dit verband wordt verwezen naar de opmerking welke hiervoor werd gemaakt met betrekking tot artikel 2, 1°, van het ontwerp.

Artikel 27

In het eerste lid van dit artikel is sprake van gronden en infrastructuur "die al dan niet vóór de omzetting door De Scheepvaart of zijn rechtsvoorganger voor het Vlaamse Gewest werden beheerd". Aangezien De Scheepvaart per definitie niet bestond

⁽⁵⁾ Artikelen 146 en 160 van de Grondwet.

⁽⁶⁾ Zie onder meer de arresten nr. 58/2003 van 14 mei 2003, overweging B.5.3, en nr. 126/2003 van 1 oktober 2003, overweging B.5.3.

vóór de omvorming van de Dienst voor de Scheepvaart tot een extern verzelfstandigd agentschap, zouden in de aangehaalde bepaling de woorden "werden beheerd" moeten worden vervangen door "worden of werden beheerd".

Artikel 33

Luidens de tweede volzin van paragraaf 2 moet de voorzitter van de raad van bestuur worden verkozen uit de bestuurders, "benoemd op voordracht van de aandeelhouders van groep A". De regeling inzake de benoeming van de bestuurders, opgenomen in paragraaf 1 van artikel 33, voorziet evenwel niet in enige voordracht door de aandeelhouders.

Artikel 47

Luidens paragraaf 1 van dit artikel zijn, "in afwachting van de inwerkingtreding van het decreet houdende regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies en de controle door het Rekenhof", alle besluiten van de organen van De Scheepvaart onderworpen aan het algemeen administratief toezicht van de Vlaamse regering. Paragraaf 6 bepaalt dat, "zodra het decreet [datum] houdende de regeling van de begrotingen, de boekhouding, de controle inzake subsidies en de controle door het Rekenhof in werking is getreden, ... de hiermee strijdige bepalingen in dit decreet voor onbestaand (moeten) worden gehouden".

De aangehaalde bepalingen komen erop neer dat de ontworpen toezichtsregeling slechts onverkort toepassing vindt totdat het zgn. "comptabiliteitsdecreet" in werking treedt, en dat die regeling, na de inwerkingtreding van het comptabiliteitsdecreet, geheel of gedeeltelijk voor onbestaand moet worden gehouden, naargelang ze al dan niet strijdig is met dat toekomstige decreet. Een dergelijke regeling komt de rechtszekerheid en de duidelijkheid en consistentie van de regelgeving niet ten goede. Het zou beter zijn de aangehaalde zinsnede van paragraaf 1 en paragraaf 6 weg te laten, en in het comptabiliteitsdecreet het lot te regelen van de toezichtsregelingen vervat in decreten zoals het thans ontworpen decreet.

36.081/3

Artikel 49

In het eerste lid van dit artikel schrappe men de woorden "betreffende De Scheepvaart".

Artikel 50

Men redigere dit artikel als volgt:

"De Vlaamse regering kan de bepalingen van de decreten betreffende de Dienst voor de Scheepvaart coördineren, alsook de bepalingen die daarin uitdrukkelijk of stilzwijgend wijzigingen hebben aangebracht tot het tijdstip van de coördinatie. Te dien einde kan zij:

- 1° de te coördineren bepalingen anders inrichten, inzonderheid opnieuw ordenen en vernummeren;
- 2° de verwijzingen in de te coördineren bepalingen dienovereenkomstig vernummeren;
- 3° de te coördineren bepalingen met het oog op onderlinge overeenstemming en eenheid van terminologie herschrijven, zonder te raken aan de erin neergelegde beginselen.

De coördinatie treedt pas in werking nadat ze bij decreet is bekrachtigd."

36.081/3

De kamer was samengesteld uit

de Heren	W. DEROOVER,	eerste voorzitter,
	D. ALBRECHT, P. LEMMENS,	staatsraden,
	H. COUSY, J. VELAERS,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. K. BAMS, auditeur.

DE GRIFFIER,

DE EERSTE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS

W. DEROOVER

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° het kaderdecreet : het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003 ;
- 2° het Wetboek van Vennootschappen : de wet van 7 mei 1999 houdende het wetboek van vennootschappen ;
- 3° De Scheepvaart : het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap, bedoeld in artikel 3, § 1 ;
- 4° watergebonden gronden : gronden die aan De Scheepvaart in eigendom toebehoren, waarop De Scheepvaart een erfpacht-, opstal- of enig ander zakelijk recht heeft of die aan De Scheepvaart in concessie, in beheer of in huur worden gegeven ;

5° watergebonden gebied : het geheel van de gronden die aan de bevaarbare waterwegen liggen, zowel de watergebonden gronden als de gronden die noch in eigendom zijn De Scheepvaart, noch in concessie of huur aan De Scheepvaart werden gegeven, en waarop De Scheepvaart noch erfpacht-, opstal- of enig ander zakelijk recht uitoefent. Het watergebonden gebied wordt door de Vlaamse regering in een besluit nader omschreven ;

6° Waterwegen en Zeekanaal : het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap Waterwegen en Zeekanaal, naamloze vennootschap van publiek recht, bedoeld in artikel 3 van het decreet van 4 mei 1994 betreffende de naamloze vennootschap Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen.

HOOFDSTUK II

Omzetting in een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap

Artikel 3

§ 1. De openbare instelling met rechtspersoonlijkheid “Dienst der Scheepvaart”, bedoeld in artikel 1 van de wet van 17 mei 1976 tot oprichting van de Dienst voor de Scheepvaart en een “Office de la Navigation”, zal volgens de bepalingen van dit decreet worden omgezet in een in artikel 13 van het kaderdecreet bedoeld publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, naamloze vennootschap van publiek recht, met als benaming “De Scheepvaart”. Het betreft een orgaan met een van het Vlaamse Gewest onderscheiden rechtspersoonlijkheid.

De omzetting, bedoeld in het eerste lid, gebeurt zonder enige onderbreking van de continuïteit van de rechtspersoonlijkheid.

De raad van bestuur van de Dienst voor de Scheepvaart beslist bij gewone meerderheid binnen een termijn van drie maanden vanaf de bekendmaking van dit decreet tot de in dit artikel bedoelde omzetting. Die termijn kan door de Vlaamse regering met maximaal zes maanden worden verlengd.

De hiervoor bedoelde beslissing wordt genomen op basis van :

1° een opgemaakte staat van activa en passiva, die niet meer dan drie maanden voordien is opgesteld en waarin het kapitaal na de omzetting wordt aangegeven.

Het bedrag van het kapitaal mag niet hoger zijn dan het nettoactief dat uit voornoemde staat blijkt.

Onder netto-actief moet worden verstaan : het totaalbedrag van de activa zoals dat blijkt uit de balans, verminderd met de voorzieningen en schulden ;

2° een verslag, opgesteld door een bedrijfsrevisor, aangewezen door de raad van bestuur waarin verslag over de staat van activa en passiva wordt uitgebracht en waarin inzonderheid wordt vermeld of daarin het nettoactief van de Dienst voor de Scheepvaart volledig, getrouw en juist is weergegeven, dan wel of er enige overwaardering van het nettoactief heeft plaatsgehad.

De raad van bestuur stelt voor de regering een toelichtende nota op.

§ 2. De raad van bestuur van de Dienst voor de Scheepvaart stelt tegelijkertijd de eerste statuten van De Scheepvaart vast. De statuten worden, tezamen met de staat van activa en passiva, alsmede met het verslag van de bedrijfsrevisor, vooraf door de Vlaamse regering goedgekeurd.

Latere statutenwijzigingen kunnen gebeuren conform de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen, toepasselijk op de naamloze vennootschap.

Artikel 783 en 784, derde lid, van het Wetboek van Vennootschappen zijn van overeenkomstige toepassing op de omzetting, met dien verstande dat in de authentieke akte de goedkeuring door de Vlaamse regering wordt vermeld.

Artikel 4

De Vlaamse regering bepaalt tot welk beleidsdomein De Scheepvaart behoort.

HOOFDSTUK III

Doel, missie, taken en bevoegdheden van De Scheepvaart

AFDELING I

Doel, missie en taken

Artikel 5

§ 1. De Scheepvaart heeft als doel het beheren en exploiteren van de waterwegen, de infrastructuur en de gronden die gelegen zijn langs de waterwegen binnen de grenzen van het Vlaamse Gewest, met uitzondering van de waterwegen en hun infrastructuur die worden beheerd door Waterwegen en Zeekanaal, het Vlaamse Gewest of een havenbedrijf, zoals bij besluit en bijgevoegde plannen van de Vlaamse regering wordt omschreven als behorende tot het ambtsgebied van De Scheepvaart.

Het beheren, bedoeld in het eerste lid, houdt onder meer in dat De Scheepvaart de waterwegen, infrastructuur en gronden, bedoeld in het eerste lid, verworft, onderhoudt, exploiteert én commercialiseert.

De Scheepvaart kan in het algemeen alle activiteiten verrichten die rechtstreeks of onrechtstreeks kunnen bijdragen tot de verwezenlijking van zijn maatschappelijk doel.

§ 2. Onder het doel, bepaald in § 1, worden onder meer volgende taken en activiteiten begrepen :

1° de aankoop respectievelijk verkoop van gronden in het Vlaamse Gewest die nodig, respectievelijk niet nodig zijn voor de infrastructuur, het bedienen en exploiteren van de waterwegen en de waterbeheersing ;

2° het huren of verhuren, het in concessie nemen of geven van de watergebonden gronden en het vestigen van rechten op of met betrekking tot watergebonden gronden ;

3° het bouwrijp maken van watergebonden gronden ;

- 4° het uitoefenen van handelsactiviteiten, inclusief het opzetten van samenwerkingsverbanden, ongeacht de vorm, met andere natuurlijke personen of rechtspersonen met betrekking tot de watergebonden gronden en de daarop voorkomende infrastructuur ;
- 5° het voeren van een specifiek op watergebonden bedrijvigheden en op watergebonden overslag gericht industrialisatiebeleid ;
- 6° het creëren van nieuwe, watergebonden bedrijfszones.

Bovendien is De Scheepvaart in ieder geval belast met de volgende taken :

- 1° het regelen van de vaart en het stilliggen van de vaartuigen binnen de grenzen van de voorschriften die van kracht zijn ;
- 2° het bouwen, vernieuwen, onderhouden, herstellen, bedienen en uitrusten van de sluizen, bruggen en stuwen ;
- 3° het aanleggen, verbeteren, inrichten en outillen van laad- en loskaaien, alsmede het regelen van het gebruik daarvan ;
- 4° de bouw, het onderhoud, de inrichting en de voorziening van oevers, kaaien en jaagpaden ;
- 5° de nodige baggerwerkzaamheden voor de instandhouding van de diepten ;
- 6° het organiseren van de sleep- en loodsdienst ;
- 7° het beheer van de bij De Scheepvaart horende goederen, bestemd voor de binnenvaart, het onderhoud en de exploitatie van de beplantingen ;
- 8° het op peil houden van de waterwegen en het beheer van de bevoeiingen, overeenkomstig de voorschriften van de bevoegde overheid ;
- 9° alle andere soortgelijke werkzaamheden die aan De Scheepvaart worden opgedragen door de Vlaamse regering bij de in artikel 40 bedoelde beheersovereenkomst.

§ 3. De Vlaamse regering kan aan De Scheepvaart de uitvoering opdragen van de samenwerkingsakkoorden die overeenkomstig artikel 92bis, § 2, a en b, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen worden gesloten met betrekking tot de door De Scheepvaart beheerde waterwegen en havens.

§ 4. Aan het doel, bedoeld in § 1 tot en met § 3, ligt als missie ten grondslag dat De Scheepvaart verantwoordelijk is voor het duurzaam en dynamisch beheren. Dat houdt onder meer in het onderhouden, exploiteren, commercialiseren en investeren als maatschappelijk project, van de waterwegen en de gronden met het oog op het stimuleren van hun multifunctioneel gebruik, inzonderheid het genereren en behouden van watergebonden transport en het verzekeren van de veiligheid, rekening houdend met alle maatschappelijke actoren om zo te beantwoorden aan de vraag en de behoeften van elke klant.

AFDELING II

Bevoegdheden

ONDERAFDELING I

Domeinbeheer

Artikel 6

De Scheepvaart kan de domeingoederen binnen de grenzen van zijn territoriale bevoegdheid affecteren en desaffecteren.

Artikel 7

De Scheepvaart beslist vrij, binnen de grenzen van zijn maatschappelijk doel, over de verwerving, de aanwending en de vervreemding van lichamelijke en onlichamelijke goederen, over de vestiging of de opheffing van zakelijke rechten op die goederen, alsook over de uitvoering van dergelijke beslissingen en over hun financiering.

Artikel 8

De Scheepvaart kan, onder de door de Vlaamse regering te bepalen voorwaarden, concessies, huur of andere rechten, zoals erfpacht- en opstalrechten verkrijgen op of met betrekking tot domeingronden die het Vlaamse Gewest toebehoren.

In afwijking van artikel 546, 547 en 551 tot 564 van het Burgerlijk Wetboek en behoudens andersluidende overeenkomst met het Vlaamse Gewest,

komt het eigendomsrecht van alles wat de in dit artikel bedoelde goederen voortbrengen en van alles wat er, door toedoen van wie dan ook natuurlijk of kunstmatig als bijzaak mee wordt verenigd, voor de duur van de concessie- of huurovereenkomst toe aan De Scheepvaart.

ONDERAFDELING II

Onteigening

Artikel 9

Daartoe gemachtigd door de Vlaamse regering, kan De Scheepvaart overeenkomstig de reglementering betreffende de onteigening ten algemenen nutte in eigen naam en voor eigen rekening onroerende goederen onteigenen die voor de verwezenlijking van zijn maatschappelijk doel nodig zijn.

ONDERAFDELING III

Recht van voorkoop

Artikel 10

§ 1. De Scheepvaart geniet een recht van voorkoop op de gronden van het watergebonden gebied die volgens hun bestemming dienstig kunnen zijn voor de verwezenlijking van het maatschappelijk doel van de vennootschap.

§ 2. Het recht van voorkoop, bedoeld in § 1, geldt niet in geval van verkoop van het goed voor eigen rekening aan de volgende personen :

- 1° de echtgenoot, de samenwonende partner, de afstammelingen of geadopteerde kinderen van de eigenaar ;
- 2° de afstammelingen of geadopteerde kinderen van de echtgenoot of van de samenwonende partner van de eigenaar ;
- 3° de mede-eigenaar ;
- 4° de echtgenoot, de samenwonende partner, de afstammelingen of geadopteerde kinderen van de mede-eigenaar ;

5° de afstammelingen of geadopteerde kinderen van de echtgenoot of van de samenwonende partner van de mede-eigenaar ;

6° de echtgenoten of de samenwonende partners van voormelde afstammelingen of geadopteerde kinderen.

§ 3. Het recht van voorkoop geldt daarentegen wel als de personen, bedoeld in § 2, 1° tot en met 6°, het goed kochten voor eigen rekening en het, vervolgens, opnieuw verkopen aan een derde niet behorend tot de categorieën van personen vermeld onder § 2.

§ 4. Het goed kan alleen worden verkocht nadat de verkoper aan De Scheepvaart de gelegenheid heeft gegeven om het recht van voorkoop uit te oefenen. Naargelang het gaat om een verkoop uit de hand of een openbare verkoop wordt gehandeld overeenkomstig artikel 11 respectievelijk artikel 12.

Artikel 11

§ 1. Bij verkoop uit de hand geeft de instrumenterende ambtenaar De Scheepvaart, om die toe te laten zijn recht op voorkoop uit te oefenen, kennis van de inhoud van de akte die is opgesteld onder de opschortende voorwaarde van niet-uitoefenen van het recht van voorkoop, waarbij enkel de identiteit van de koper opengelaten wordt.

De kennisgeving geldt als aanbod van verkoop.

De Scheepvaart beschikt over een termijn van twee maanden na de kennisgeving om zijn recht van voorkoop uit te oefenen. De Scheepvaart stelt de instrumenterende ambtenaar in kennis van de uitoefening van het recht van voorkoop.

Artikel 12

Bij openbare verkoop stelt de instrumenterende ambtenaar De Scheepvaart ten minste één maand vooraf in kennis van :

- 1° plaats, dag en uur van de verkoop ;
- 2° de identificatie van het goed ;
- 3° de eigendoms- en gebruikstoestand van het goed.

Als de verkoop wordt gehouden zonder voorbehoud van eventuele uitoefening van het recht van hoger bod, vraagt de instrumenterende ambtenaar bij het einde van de opbieding en vóór de toewijzing, in het openbaar aan De Scheepvaart of hij het recht van voorkoop wil uitoefenen tegen het laatste bod. In geval van weigering, afwezigheid of stilzwijgen van De Scheepvaart wordt de verkoop voortgezet.

Als de verkoop wordt gehouden onder voorbehoud van eventuele uitoefening van het recht van hoger bod, onthoudt de instrumenterende ambtenaar zich ervan aan De Scheepvaart te vragen of hij het recht van voorkoop wil uitoefenen.

Als er een hoger bod is stelt de instrumenterende ambtenaar De Scheepvaart in kennis van het hoger bod. Bij herverkoop ten gevolge van de uitoefening van het recht van hoger bod, stelt de instrumenterende ambtenaar De Scheepvaart ten minste één maand vooraf in kennis van plaats, dag en uur van verkoop. De instrumenterende ambtenaar vraagt bij het einde van de opbiedingen en voor de toewijzing, in het openbaar, aan De Scheepvaart of hij het recht van voorkoop wil uitoefenen tegen de laatste geboden prijs. Bij weigering of afwezigheid of stilzwijgen van De Scheepvaart, wordt de verkoop voortgezet.

Als er geen hoger bod wordt gedaan of als de instrumenterende ambtenaar het hogere bod niet aanneemt, stelt de instrumenterende ambtenaar De Scheepvaart in kennis van het laatste bod en vraagt hij of De Scheepvaart het recht van voorkoop wil uitoefenen. Als De Scheepvaart binnen een termijn van 15 dagen na de kennisgeving de instrumenterende ambtenaar niet in kennis heeft gesteld van zijn instemming, is de toewijzing definitief.

Artikel 13

De instrumenterende ambtenaar, voor wie een authentieke akte wordt verleden van een verkoop waarop een recht van voorkoop, als bedoeld in artikel 10, van toepassing is, moet binnen één maand na de registratie ervan De Scheepvaart in kennis stellen van de prijs en de voorwaarden van de verkoop.

Artikel 14

§ 1. In geval van verkoop met miskenning van het recht van voorkoop van De Scheepvaart heeft De Scheepvaart het recht, om in de plaats gesteld te worden van de koper, of om van de verkoper een schadevergoeding te eisen ten bedrage van 20 procent van de verkoopprijs.

De vordering tot naasting en indeplaatsstelling en de vordering tot schadeloosstelling verjaren, bij openbare verkoop en bij verkoop uit de hand na verloop van zes maanden, te rekenen van de kennisgeving van deze verkoop aan De Scheepvaart, overeenkomstig artikel 13, als een dergelijke kennisgeving heeft plaatsgehad, of na verloop van twee jaar na de overschrijving van de akte van verkoop.

§ 2. De vordering tot indeplaatsstelling moet gelijktijdig tegen de verkoper en de eerste koper worden ingesteld en de eis is pas ontvankelijk na inschrijving op de kant van de overschrijving van de betwiste akte en in voorkomend geval op de kant van de overschrijving van de laatst overgeschreven titel.

De indeplaatsgestelde betaalt aan de koper de prijs terug die de koper heeft betaald, alsmede de kosten van de akte. Hij is slechts gehouden tot de verplichtingen die voor de koper voortvloeien uit de authentieke akte van verkoop en tot de lasten waarin de koper heeft toegestemd, voor zover die lasten zijn ingeschreven of overgeschreven voor de inschrijving van zijn eis.

Als de rechter de vordering tot indeplaatsstelling inwilligt, verwijst hij de partijen voor het verlijden van de akte naar de door hen gekozen instrumenterende ambtenaar of naar een ambtshalve aangewezen instrumenterende ambtenaar, indien partijen het niet eens zijn over de keuze. De kosten van de akte zijn voor rekening van de in de plaatsgestelde.

Iedere uitspraak over een eis tot indeplaatsstelling wordt opgenomen bij de inschrijving, bedoeld in het tweede lid van dit artikel.

Artikel 15

De kennisgevingen of inkennisstellingen, bepaald in artikel 11 tot en met 14, moeten, op straffe van niet-bestaan, betekend worden bij gerechtsdeurwaardersexploot of met een aangetekende brief.

De datum van kennisgeving of inkennisstelling is de datum van de afgifte op de post van de aangetekende brief of de datum van het gerechtsdeurwaardersexploot.

Artikel 16

Het recht van voorkoop, bedoeld in artikel 10, doet geen afbreuk aan de op het ogenblik van het in werking treden van deze afdeling van kracht zijnde regelingen inzake het recht van voorkoop die steeds voorrang hebben, ongeacht of die bij wet of decreet werden vastgelegd.

ONDERAFDELING III

Deelnemingen

Artikel 17

Onverminderd artikel 12 van het kaderdecreet, kan De Scheepvaart, binnen de perken van haar maatschappelijk doel, instellingen, vennootschappen of verenigingen waarvan het doel rechtstreeks of onrechtstreeks met het eigen doel van De Scheepvaart verband houdt, oprichten, erin deelnemen of zich erin laten vertegenwoordigen, mits de Vlaamse regering voorafgaand machtiging verleent.

De verleende machtigingen worden binnen dertig dagen meegedeeld aan het Vlaams Parlement.

ONDERAFDELING IV

Bijzondere administratieve politie

Artikel 18

Op voorstel van de raad van bestuur van De Scheepvaart vaardigt de Vlaamse regering de politieverordeningen uit voor de door De Scheepvaart beheerde waterwegen en hun aanhorigheden, de watergebonden gronden en het watergebonden gebied.

Deze verordeningen kunnen, binnen de perken van de gewestelijke bevoegdheden, onder meer de volgende regelingen omvatten :

- 1° de regeling van de behandeling en opslag van goederen en het in- en ontschepen van passagiers ;
- 2° de regeling van de toegankelijkheid van de waterwegen en hun aanhorigheden, de watergebonden gronden en het watergebonden gebied ;
- 3° de regeling van de vrijheid van handel en nijverheid in kanaal- en havengebonden activiteiten ;
- 4° de regelingen ter vrijwaring van het milieu, de integriteit, de veiligheid en de gezondheid van de waterwegen en hun aanhorigheden, de watergebonden gronden en het watergebonden gebied.

Artikel 19

Overtreding van de verordeningen, bedoeld in artikel 18, wordt bestraft met een geldboete van zesentwintig tot duizend vijfhonderd euro.

ONDERAFDELING V

Vaststelling en inning van rechten

Artikel 20

De Scheepvaart is bevoegd binnen zijn gebiedsomschrijving zoals bedoeld in artikel 5, § 1, eerste lid, tot het innen van rechten van welke aard ook, wegens het gebruik van een waterweg, van zijn infrastructuur en van zijn aanhorigheden, alsmede van de watervangen, van de watergebonden gronden en van de infrastructuur daarop.

De rechten, bedoeld in het eerste lid, worden bij uitsluiting van alle andere overheden geïnd door De Scheepvaart en ze komen ten goede aan De Scheepvaart.

De raad van bestuur stelt de tarieven vast in overeenstemming met de tariefstructuur, bepaald door de beheersovereenkomst.

ONDERAFDELING VI

Dadingen en arbitrage

Artikel 21

De Scheepvaart kan dadingen aangaan en overeenkomsten tot arbitrage sluiten.

Elke overeenkomst tot arbitrage met natuurlijke personen die werd gesloten voor het geschil is gezezen, is evenwel nietig.

HOOFDSTUK IV

Statuut, duur, ontbinding, kapitaal en aandelen
van de Scheepvaart

AFDELING I

Statuut

Artikel 22

Het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Scheepvaart is onderworpen aan dit decreet, aan het kaderdecreet en aan de statuten bedoeld in artikel 3, § 2. Zonder aan het voorgaande afbreuk te doen, zijn de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen met betrekking tot de naamloze vennootschap van toepassing op De Scheepvaart voor alles wat niet door dit decreet, het kaderdecreet en door de statuten van De Scheepvaart is bepaald.

De bepalingen van de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord en de faillissementswet van 8 augustus 1997 zijn evenwel niet toepasselijk op De Scheepvaart, evenmin als de rechtsregels die betrekking hebben op een toestand van algemene samenloop van schuldeisers.

Artikel 23

De Scheepvaart heeft niet de hoedanigheid van koopman.

AFDELING II

De duur, ontbinding en vereffening

Artikel 24

De Scheepvaart wordt bij de omzetting, bedoeld in artikel 3, § 1, van dit decreet, voor onbepaalde duur opgericht.

Tot de ontbinding van De Scheepvaart kan alleen bij decreet worden beslist. Dat decreet bepaalt tevens de wijze en de voorwaarden van vereffening.

Artikel 25

§ 1. Bij de omzetting van de Dienst voor de Scheepvaart in het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Scheepvaart wordt het kapitaal, dat door het Vlaamse Gewest is ingebracht, vergoed door aandelen op naam die, door de raad van bestuur, in hun totaliteit aan het Vlaamse Gewest worden toegekend.

De bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen inzake de effecten op naam zijn van overeenkomstige toepassing op die aandelen op naam.

§ 2. Artikel 454, 456, 458 en 646 van het Wetboek van Vennootschappen zijn niet van toepassing op De Scheepvaart.

Artikel 26

Het Vlaamse Gewest kan bij wijze van kapitaalsverhoging, in De Scheepvaart de gronden binnen het watergebonden gebied en de infrastructuur inbrengen die al dan niet voor de omzetting door De Scheepvaart of zijn rechtsvoorganger voor het Vlaamse Gewest worden of werden beheerd en waarvan de Vlaamse regering de lijst vaststelt.

Die inbrengen worden door De Scheepvaart aan het Vlaamse Gewest vergoed door de toekenning van aandelen op naam.

Artikel 27

§ 1. Als aandelen worden verworven door of worden toegekend aan andere aandeelhouders dan het Vlaamse Gewest, dan worden de aandeelhouders onderverdeeld in de volgende groepen :

- 1° groep A : het Vlaamse Gewest ;
- 2° groep B : andere publiekrechtelijke rechtspersonen ;
- 3° groep C : aandeelhouders niet behorende tot de Groepen A en B.

§ 2. Tegelijk worden de aandelen, die evenwel steeds op naam moeten blijven, als volgt in categorieën onderverdeeld :

- 1° categorie A : aandelen in het bezit van de aandeelhouder van groep A ;
- 2° categorie B : aandelen in het bezit van de aandeelhouders(s) van groep B ;
- 3° categorie C : aandelen in het bezit van de aandeelhouder(s) van groep C.

De rechten en verplichtingen, verbonden aan de verschillende categorieën aandelen, worden door de statuten bepaald.

Artikel 28

§ 1. Het Vlaamse Gewest kan zijn aandelen in De Scheepvaart alleen overdragen aan andere publiekrechtelijke rechtspersonen die door de Vlaamse regering aangewezen zijn, onder de door haar te bepalen voorwaarden.

§ 2. Het rechtstreekse belang van de aandeelhouder van groep A in het maatschappelijk kapitaal van De Scheepvaart moet in totaal steeds meer dan 75% bedragen.

§ 3. Elke overdracht door een aandeelhouder van groep B van aandelen die het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen, wordt door die aandeelhouder voorafgaandelijk aan het Vlaamse Gewest en aan De Scheepvaart bekendgemaakt, tegelijk met de voorwaarden van de overdracht.

Het Vlaamse Gewest heeft de mogelijkheid om die aandelen, bij voorkeur, van de aandeelhouder van groep B te verwerven tegen dezelfde prijs en, als

die prijs hoger is dan de boekwaarde van die aandelen, tegen een prijs, bepaald op basis van het nettoactief van De Scheepvaart, vastgelegd overeenkomstig artikel 3, § 1, van dit decreet, gedeeld door het aantal uitgegeven aandelen.

De uitoefening van dit voorkeurrecht wordt door de statuten bepaald.

§ 4. Elke overdracht van aandelen waardoor, in strijd met het voorgaande, het rechtstreekse belang van de aandeelhouder van groep A in het kapitaal van De Scheepvaart niet langer meer dan 75% zou bedragen of waardoor het in § 3 van dit artikel bepaalde voorkeurrecht wordt miskend, wordt voor ongeschreven gehouden en is derhalve niet aan de aandeelhouders van groep A of aan De Scheepvaart tegenwerpbaar.

Artikel 29

§ 1. Elk voorstel tot kapitaalsverhoging vanwege de raad van bestuur, waardoor het kapitaal door anderen dan het Vlaamse Gewest kan worden gevormd, is aan de voorafgaande toestemming van de Vlaamse regering onderworpen.

§ 2. In afwijking van het Wetboek van Vennootschappen worden de aandelen waarop bij kapitaalsverhoging in geld wordt ingeschreven, steeds eerst aangeboden aan de aandeelhouder van groep A, vervolgens aan de aandeelhouders van groep B en ten slotte, onder voorbehoud van de toepassing van de bepalingen in § 3, aan de aandeelhouders van groep C die dan van het voorkeurrecht kunnen gebruikmaken overeenkomstig de desbetreffende bepalingen opgenomen in de statuten en het Wetboek van Vennootschappen.

§ 3. Onder geen enkele omstandigheden kan een kapitaalsverhoging ertoe leiden dat de aandeelhouder van groep A niet langer, rechtstreeks, meer dan 75% van het kapitaal van De Scheepvaart bezit.

De inschrijving op aandelen die tot gevolg zou hebben dat de aandeelhouder van groep A niet langer, rechtstreeks, meer dan 75% van dat maatschappelijk kapitaal bezit, wordt voor ongeschreven gehouden en is derhalve noch aan de aandeelhouders van groep A, noch aan De Scheepvaart tegenwerpbaar.

HOOFDSTUK V

Organen en werking

AFDELING I

Algemeen

Artikel 30

De organen van De Scheepvaart zijn :

- 1° de algemene vergadering van de aandeelhouders ;
- 2° de raad van bestuur ;
- 3° het dagelijks bestuur, gevormd door de gedelegeerd bestuurder en de algemeen directeur.

AFDELING II

Algemene vergadering van de aandeelhouders

Artikel 31

De algemene vergadering van de aandeelhouders bestaat uit alle aandeelhouders van De Scheepvaart.

De gedelegeerd bestuurder van De Scheepvaart woont de algemene vergadering van de aandeelhouders bij met raadgevende stem.

AFDELING III

Raad van bestuur

Artikel 32

§ 1. De raad van bestuur bestaat uit minimum zeven en maximum dertien stemgerechtigde leden. Het aantal leden is steeds onpaar.

De leden van de raad van bestuur, de onafhankelijke leden uitgezonderd, worden door de Vlaamse regering benoemd.

De Vlaamse regering duidt, onder de leden van de raad van bestuur, een voorzitter en een ondervoorzitter aan.

Artikel 33

§ 1. Een ambtenaar van het beleidsdomein Mobiliteit, aangewezen door de Vlaamse regering, is van rechtswege lid van de raad van bestuur.

De Vlaamse regering is ertoe gehouden steeds twee bestuurders te benoemen die tegelijkertijd lid zijn van de raad van bestuur van Waterwegen en Zeekanaal en waaronder zich de gedelegeerd bestuurder van Waterwegen en Zeekanaal bevindt.

§ 2. Onverminderd de in artikel 18, § 2, van het kaderdecreet bedoelde mogelijkheid om onafhankelijke bestuurders te coöpteren, moeten de door de Vlaamse regering aangestelde leden van de raad van bestuur bij consensus onafhankelijke bestuurders coöpteren zodra De Scheepvaart meerdere aandeelhoudersgroepen heeft, zonder het maximum, bepaald in artikel 33, eerste lid, te overschrijden en zonder dat het aantal onafhankelijke bestuurders een vierde van het aantal stemgerechtigde leden van de raad van bestuur mag overschrijden.

§ 3. De Vlaamse regering wordt gemachtigd om door haar aangewezen personen, met een maximum van drie, als niet stemgerechtigd lid toe te voegen aan de raad van bestuur.

Artikel 34

Onverminderd de toepassing van artikel 20 van het kaderdecreet, zijn de bestuurders hetzij jegens De Scheepvaart, hetzij jegens derden hoofdelijk aansprakelijk voor alle schade die het gevolg is van een overtreding van de statuten van De Scheepvaart.

Artikel 35

Onverminderd de onverenigbaarheden vermeld in artikel 21, § 1, van het kaderdecreet, doch zonder afbreuk te doen aan artikel 33, § 1, is het mandaat van bestuurder onverenigbaar met het mandaat of de functie van :

1° lid van de Europese Commissie ;

2° lid van de rechterlijke macht ; lid van de staatsraad of assessor in de Raad van State of lid van het auditoraat van de Raad van State ; rechter of referendaris van het Arbitragehof ;

3° de commissaris revisor.

Artikel 36

De statuten bepalen de nadere regels in verband met het statuut en de werking van de raad van bestuur.

AFDELING IV

Het dagelijks bestuur

Artikel 37

Het dagelijkse bestuur van De Scheepvaart, alsook de vertegenwoordiging van De Scheepvaart wat dat dagelijkse bestuur aangaat, wordt opgedragen aan de gedelegeerd bestuurder en de algemeen directeur.

De Vlaamse regering wijst uit de door haar aangestelde leden van de raad van bestuur de gedelegeerd bestuurder aan, evenals een algemeen directeur.

De algemeen directeur neemt met raadgevende stem deel aan de vergaderingen van de raad van bestuur.

De algemeen directeur vervangt de gedelegeerd bestuurder bij zijn afwezigheid.

De gedelegeerd bestuurder kan op voorwaarde van voorafgaande machtiging door de raad van bestuur aan de algemeen directeur of aan andere personeelsleden die hij aanwijst bepaalde van zijn bevoegdheden delegeren.

AFDELING V

De commissaris revisor

Artikel 38

De controle op de financiële toestand, op de jaarrekeningen en op de regelmatigheid, ten aanzien van de wetten, decreten en de statuten van De Scheepvaart, van de in de jaarrekeningen weergegeven verrichtingen wordt opgedragen aan een commissaris revisor. De commissaris revisor wordt door de algemene vergadering gekozen uit de leden, natuurlijke of rechtspersonen, van het Instituut der Bedrijfsrevisoren.

De commissaris revisor heeft de rechten, verplichtingen, taken, bevoegdheden en actiemiddelen die in het Wetboek van Vennootschappen zijn bepaald.

Als de publiekrechtelijke aard van De Scheepvaart dat vereist, kan de Vlaamse regering de opdracht en de actiemiddelen van de commissaris revisor uitbreiden.

HOOFDSTUK VI

Inkomsten, boekhouding en ondernemingsplan.

Artikel 39

De Scheepvaart heeft als inkomsten de financiële middelen die zijn overeengekomen in de beheersovereenkomst, alsook de inkomsten uit de activiteiten die De Scheepvaart overeenkomstig dit decreet kan uitoefenen, inzonderheid inkomsten die verworven zijn uit de vervreemding, het beheer, de verhuring of de concessie van watergebonden gronden.

Artikel 40

De Scheepvaart kan schenkingen en legaten aanvaarden mits de algemene vergadering daartoe machtiging verleent, na beoordeling van de opportuniteit en de risico's die verbonden zijn aan de aanvaarding.

Artikel 41

De Scheepvaart kan leningen aangaan, kredieten opnemen en al dan niet door hypotheek gewaarborgde obligatieleningen uitschrijven binnen de door de beheersovereenkomst vastgestelde grenzen. De Vlaamse regering kan aan de leningen de waarborg van het Vlaamse Gewest toekennen.

Artikel 42

De Vlaamse regering kan aan De Scheepvaart terugvorderbare voorschotten verstrekken, in aanvulling op de inkomsten van De Scheepvaart. De regels voor de aanvraag, vaststelling, toekenning en terugbetaling van die voorschotten worden door de Vlaamse regering vastgesteld.

HOOFDSTUK VII

Controle

Artikel 43

De boekhouding van De Scheepvaart wordt gevoerd volgens de wetgeving op de boekhouding en jaarrekeningen van de ondernemingen. De Scheepvaart voert een analytische boekhouding, zodanig dat de uitvoering van de taken van openbare dienstverlening, overeenkomstig artikel 5 van dit decreet, kan worden onderscheiden.

Artikel 44

Zonder afbreuk te doen aan de bepalingen in het kaderdecreet inzake toezicht en informatieverstrekking, wordt de jaarrekening van De Scheepvaart met het volledige jaarverslag van de raad van bestuur binnen veertien dagen na de goedkeuring door de algemene vergadering meegedeeld aan de

Vlaamse regering en aan de gewestcommissaris, samen met het volledig verslag, opgesteld door de commissaris revisor.

HOOFDSTUK VIII

Algemeen administratief toezicht

Artikel 45

§ 1. Zonder afbreuk te doen aan de bepalingen in artikel 23, tweede lid, artikel 33 en 34, van het kaderdecreet, zijn alle besluiten van de organen van De Scheepvaart onderworpen aan het algemeen administratief toezicht van de Vlaamse regering.

§ 2. Het in de eerste paragraaf bedoelde toezicht wordt uitgeoefend door bemiddeling van een gewestcommissaris. De Vlaamse regering wijst de gewestcommissaris en een plaatsvervanger bij De Scheepvaart aan, van wie ze het administratieve en geldelijke statuut vaststelt.

De Vlaamse regering draagt de kosten die verbonden zijn aan de uitoefening van zijn ambt.

Voor de functie van gewestcommissaris en van zijn plaatsvervanger gelden dezelfde onverenigbaarheden als voor de functie van bestuurder. Het mandaat is daarenboven onverenigbaar met dat van :

- 1° provinciegouverneur of lid van de bestendige deputatie van de provincieraad ;
- 2° lid van een provincieraad ;
- 3° burgemeester, schepen of lid van een gemeenteraad ;
- 4° bestuurder van De Scheepvaart.

§ 3. De gewestcommissaris waakt over de naleving van de wetten en decreten en hun uitvoeringsbesluiten, de statuten van De Scheepvaart en de beheersovereenkomst, evenals, in voorkomend geval, over de naleving van de samenwerkingsakkoorden, bedoeld in artikel 5, § 3.

§ 4. De gewestcommissaris wordt uitgenodigd op de algemene vergadering van de aandeelhouders en op alle vergaderingen van de raad van bestuur. Hij heeft er raadgevende stem.

Binnen het kader van zijn bevoegdheden, vermeld in § 1 en § 3, kan de gewestcommissaris binnen een termijn van vier vrije dagen bij de Vlaamse regering een gemotiveerd beroep instellen tegen elke beslissing van De Scheepvaart. Die termijn gaat in de dag van de vergadering waarop de beslissing werd genomen, voorzover de gewestcommissaris daarop regelmatig was uitgenodigd, en, in het tegenovergestelde geval, de dag waarop hij er kennis van heeft gekregen.

Het beroept schort de beslissing op.

Als de Vlaamse regering binnen een termijn van twintig vrije dagen, die ingaat op dezelfde dag als de in het tweede lid bedoelde termijn, de nietigverklaring niet heeft uitgesproken, dan wordt de beslissing definitief. De Vlaamse regering betekent in voorkomend geval de nietigverklaring aan de voorzitter van de raad van bestuur van De Scheepvaart.

§ 5. Als de naleving van de wetten en decreten en hun uitvoeringsbesluiten, de statuten van De Scheepvaart, de beheersovereenkomst en, in voorkomend geval, de samenwerkingsakkoorden, bedoeld in artikel 5, § 3, het eisen, kan de gewestcommissaris het bevoegde bestuursorgaan van De Scheepvaart verplichten om te beraadslagen over iedere aangelegenheid die door hem bepaald is.

HOOFDSTUK IX

Slotbepalingen

Artikel 46

Na de omzetting blijven de leden van de raad van bestuur van de Dienst voor de Scheepvaart in functie als leden van de raad van bestuur van De Scheepvaart tot op het ogenblik dat de Vlaamse regering hun mandaat bekrachtigt, dan wel beëindigt.

De lopende beheersovereenkomst blijft van kracht tot op het ogenblik dat de nieuwe beheersovereenkomst in werking treedt zoals bepaald door de Vlaamse regering.

Artikel 47

Onverminderd hetgeen is bepaald in artikel 35 van het kaderdecreet, wordt de Vlaamse regering ermee belast de bestaande wets- en verordeningbepalingen te wijzigen, aan te vullen, te vervangen of op te heffen, om ze in overeenstemming te brengen met de bepalingen van dit decreet en van het kaderdecreet.

De besluiten die krachtens dit artikel worden vastgesteld, houden op uitwerking te hebben als ze niet bij decreet bekrachtigd zijn binnen de 12 maanden na de datum van hun inwerkingtreding. De bekrachtiging werkt terug tot deze laatste datum.

De in dit artikel aan de Vlaamse regering opgedragen bevoegdheid vervalt op de datum van de toewijzing van het personeel, van de goederen, de rechten en verplichtingen in het kader van de door dit decreet bedoelde omzetting. Na die datum kunnen de besluiten die krachtens deze paragraaf zijn vastgesteld en zijn bekrachtigd alleen bij decreet worden gewijzigd, aangevuld, vervangen of opgeheven.

Artikel 48

De Vlaamse regering kan de bepalingen van de decreten betreffende de Dienst voor de Scheepvaart coördineren, alsook de bepalingen die daarin uitdrukkelijk of stilzwijgend wijzigingen hebben aangebracht tot het tijdstip van de coördinatie. Te dien einde kan zij :

- 1° de te coördineren bepalingen anders inrichten, inzonderheid opnieuw ordenen en vernummen ;
- 2° de verwijzingen in de te coördineren bepalingen dienovereenkomstig vernummen ;
- 3° de te coördineren bepalingen met het oog op de onderlinge overeenstemming en eenheid van terminologie herschrijven, zonder te raken aan de erin neergelegde beginselen.

De coördinatie treedt pas in werking nadat ze bij decreet is bekrachtigd.

Artikel 49

De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop dit decreet in werking treedt.

Brussel, 19 december 2003.

De minister-president van de Vlaamse regering,

Bart SOMERS

*De Vlaamse minister van Mobiliteit,
Openbare Werken en Energie,*

Gilbert BOSSUYT
